

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

RELATIONSHIP BETWEEN THE PARTICIPATIVE LEADERSHIP
AND EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE IN SMALL SIZE
SCHOOLS UNDER SARABURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับการประกันคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

ลัดดาวัลย์ สมตน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

Relationship between the Participative Leadership and Educational
Quality Assurance in Small Size School under Saraburi Primary
Educational Service Area Office 1

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวลัดดาวัลย์ สมตน

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์, ปร.ด.

ปีการศึกษา

2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ประภา อมรกิจบุญโญ, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์, ปร.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล, ค.อ.ม.)

วันที่ 22 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2561

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวลัดดาวัลย์ สมตน
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์, ปร.ด.
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 2) ระดับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน 2) ระดับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และอยู่ในระดับสูง ($r=0.80$)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก

Thesis Title	Relationship between the Participative Leadership and Educational Quality Assurance in Small Size School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 1
Name – Surname	Miss Laddawan Somton
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Assistant Professor Roongaroon Rangrongratana, Ph.D.
Academic Year	2561

ABSTRACT

The aims of this research were to investigate 1) participatory leadership level of small size school administrators, 2) the level of quality assurance in the education of small size schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office 1, and 3) the relationship between the participative leadership and educational quality assurance in small size schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office 1.

The samples were 175 small size school teachers. The instrument was a set of questionnaire. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation.

The result showed that 1) the level of participative leadership in small size schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office 1, as a whole, on all aspects, was at the high level, 2) the level of quality assurance in education in small size schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office 1, as a whole, on all aspects, was at the high level, and 3) the relationship between the participative leadership and educational quality assurance in small size schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office 1 at a statistical significance of .01, with overall relationship in a positive way at the high level ($r=0.80$).

Key words: participative leadership, educational quality assurance, small size schools

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รังรองรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ประภา อมรกิจภิญญา และ ดร.ชัชอนันต์ มั่นคง ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบ ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา บ่มเพาะจนผู้วิจัยสามารถนำเอาหลักการมาประยุกต์ใช้และอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องลักษณะ บุญธรรม ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ ดร.ลินฐญา กุญชรินทร์ และ ดร.สายพิน สีหรัักษ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณคณะครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ทุกๆ ท่านที่อนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าดำเนินการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคำอวยพรที่มีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ลัดดาวัลย์ สมตน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่ 1 บทนำ.....	11
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	11
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	13
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	13
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	13
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	15
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา.....	17
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม.....	30
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	33
2.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 1.....	39
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
3.1 ประชากร.....	53
3.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	53
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4.1 การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	70
5.2 อภิปรายผล.....	71
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	74
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	83
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
ภาคผนวก ค ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	92
ประวัติผู้เขียน.....	99

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา สูงสุด และประสบการณ์การทำงาน.....	59
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำแบบมี ส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 โดยภาพรวม.....	60
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำแบบมี ส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	60
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำแบบมี ส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ.....	61
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำแบบมี ส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....	62
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวม.....	62
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา.....	63
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ.....	65
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	66
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานการประกัน คุณภาพการศึกษา.....	67
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา....	68
ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกัน คุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสระบุรี เขต 1	69

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	16
ภาพที่ 2.1 พื้นที่ในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 1...	40
ภาพที่ 2.2 อำเภอในเขตรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 1..	41
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 1	43
ภาพที่ 2.4 โครงสร้างคณะกรรมการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 1	44
ภาพที่ 2.5 โครงสร้างคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา (อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา).....	44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการศึกษาไทยในท่ามกลางกระแสแห่งความเป็น โลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีความหลากหลายซึ่งส่งผลกระทบต่อวงวิชาชีพ โดยเฉพาะด้าน การศึกษา การบริหารจัดการศึกษาภายใต้สาระแห่งบทบัญญัติของกฎหมายการศึกษาที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542” เป็นการจัด โครงสร้างการบริหารการศึกษาโดยยึดหลัก ของการมีเอกภาพเชิงนโยบายหลากหลายในการปฏิบัติ โดยเน้นระบบการกระจายอำนาจและการยึด หลักการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ การปฏิรูปแนวการจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรและเนื้อหาสาระ รวมทั้งการปฏิรูประบบครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยส่งเสริมให้มีการยกระดับสถานภาพวิชาชีพครู การพัฒนา คุณภาพครู ปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ปฏิรูประบบประกันคุณภาพของการ ประกันคุณภาพภายใน เพื่อเป็นการรับรองและประเมินผลมาตรฐานจากองค์กรภายนอก ปฏิรูปสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการผลิตและใช้สื่อในหลายรูปแบบ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544) การศึกษามุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิตกระบวนการจัดการและปัจจัยต่างๆ โดยมุ่งหวังให้การ จัดการศึกษาพัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA)

ในการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษานั้น เป็นระบบที่บุคลากร ไม่ประสงค์จะทำเพราะเป็นการเพิ่มภาระงานให้ แต่โดยกฎระเบียบทางราชการเป็นตัวบังคับให้ต้อง ทำตามบทบาทหน้าที่ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องใช้ภาวะผู้นำผลักดันให้เกิดการประกันคุณภาพใน สถานศึกษา

ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน กล่าวคือ นอกจากผู้นำจะเป็นบุคคล สร้างบรรยากาศในองค์กรให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานแล้ว งานจะดำเนินไปด้วยดีบรรลุ วัตถุประสงค์แล้ว ยังขึ้นอยู่กับศิลปะในการบริหารงานของผู้นำในการบริหารงาน นอกจากนี้ผู้นำมี อิทธิพลเหนือความคิดของสมาชิกเกี่ยวกับเป้าหมายของงาน เป้าหมายส่วนบุคคล และทางที่จะนำไปสู่ เป้าหมายนั้นพร้อมกัน ผู้นำจะมีประสิทธิผลเมื่อได้รับการยอมรับ ความพึงพอใจ แรงจูงใจจากสมาชิก ในหน่วยงานนั้น ซึ่งแนวคิดนี้มาจากพื้นฐานของทฤษฎีความคาดหวังพฤติกรรม ผู้นำตามทฤษฎีของ โคลเฮนและอ็พสอน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม เป็นผู้ที่ใช้พฤติกรรมในการให้คำปรึกษาร่วมกับสมาชิก และนำเอาแนวคิดของกลุ่มมาพิจารณาก่อนการตัดสินใจ

จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถที่มีภาวะผู้นำ หากผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษาขาดภาวะผู้นำแล้วก็จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ค่านิยม และผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันเป็นสังคมของยุคข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารนั้นเป็นปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการบริหารสถานศึกษาที่จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารเป็นสำคัญ เรื่องความสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยความพยายามของบุคลากร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งมีความสำคัญต่อสถานศึกษา ความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินงานผู้บริหารเป็นส่วนสำคัญที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จ ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ การประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้ระบุเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวดที่ 6 หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการตรวจสอบจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี

การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารการศึกษาที่ต้องกำหนดแบบแผนขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถที่ทำให้เกิดการพัฒนาในเรื่องการเรียนการสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งการประสานความสัมพันธ์ เพราะถ้าไม่กำหนดแบบแผนในการบริหารงานให้ดีจะส่งผลกระทบต่อส่วนอื่นของหน่วยงาน ผู้บริหารที่ดีรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการ และทรัพยากรทางการบริหารเป็นปัจจัยอย่างประหยัด และให้เกิดประโยชน์ สูงสุดให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กตามแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปี พ.ศ.2558-2561 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) กำหนดยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนต้องพิจารณาวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ ทั้งในด้านพัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา มีแนวทางพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยปรับหลักสูตรที่เอื้อต่อการสอน จัดอัตรากำลังครูในโรงเรียนขนาดเล็กให้เพียงพอตามเกณฑ์ ในด้านการปรับเปลี่ยนการสอนโดยเน้นบทบาทหรือความเป็นครูมืออาชีพ

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยมีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยใช้กรอบตามแนวคิดทฤษฎีของโคเฮน และ อีพฮอน แบ่งภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative Leadership) เป็น 4 แบบ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษา ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553

1.4.2 ประชากร

ประชากรของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 303 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 175 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จากการเทียบตารางของ เครซี และ มอร์แกน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative Leadership) หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียน ตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่มครูให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้บริหารลงมือปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียนตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่ม

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยครูสามารถใช้ทักษะและความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติ ผู้บริหารลงมือปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ เพื่อผลประโยชน์กับโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการนำการปฏิบัติงานนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานความเท่าเทียมกัน

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน นำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

งานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารมีการจัดทำเอกสารหลักฐานแหล่งที่มาของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม มีแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจนและให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดำเนินงานตามแผนและติดตามประเมินผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำผลที่ได้จากระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามาวิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา หรือหัวหน้างานการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

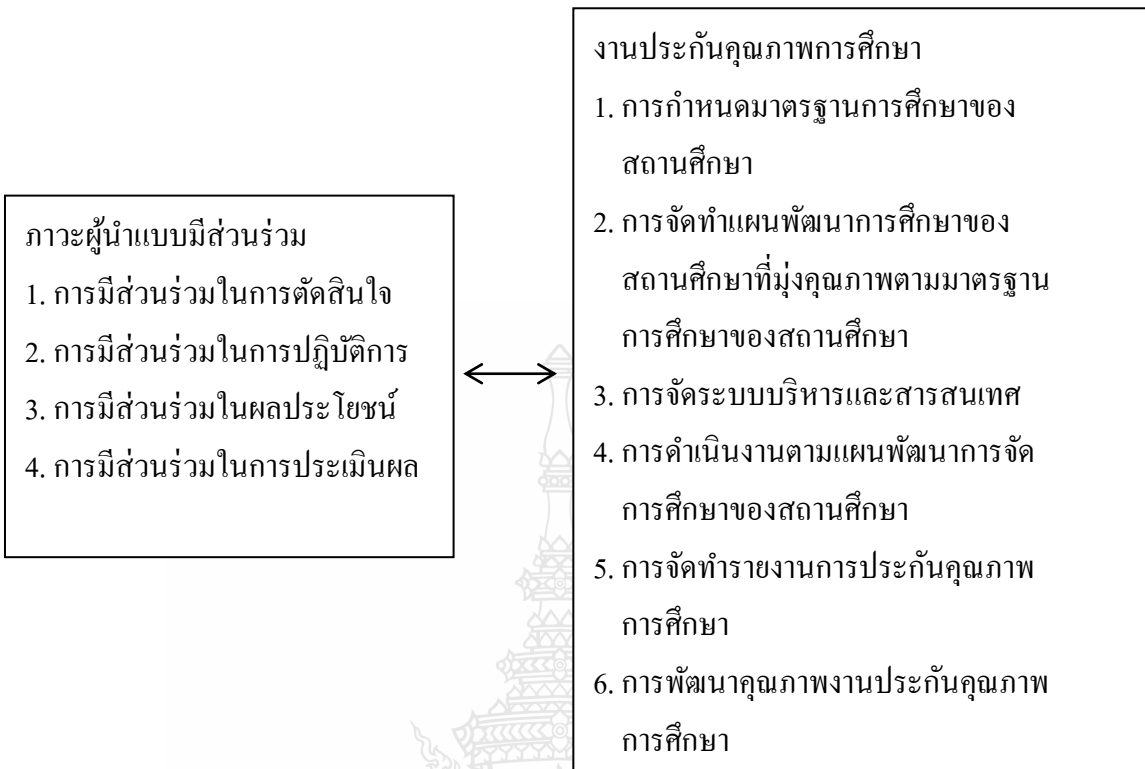
กรอบแนวคิดทางทฤษฎีการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.6.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดทฤษฎีของ โคลเฮน และ อ็พฮอน แบ่งภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative Leadership) เป็น 4 แบบ ดังนี้

- 1.6.1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 1.6.1.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
- 1.6.1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
- 1.6.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.6.2 งานประกันคุณภาพการศึกษา

- 1.6.2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.6.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.6.2.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 1.6.2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.6.2.5 การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.6.2.6 การพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผู้บริหารสถานศึกษาได้รูปแบบ แนวทางภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาภาวะผู้นำของตนเอง

1.7.2 ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางการปรับปรุง และการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษา ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายของผู้นำภาวะผู้นำ

2.1.2 แบบภาวะผู้นำ

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

2.3.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

2.3.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

2.3.3 บทบาททของผู้บริหารสถานศึกษากับงานประกันคุณภาพการศึกษา

2.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ

มีผู้ให้ความหมายของผู้นำไว้ดังนี้

ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2555, น.19) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ในลักษณะการจูงใจใช้อิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในการกำหนดเป้าหมายการทำงาน การติดต่อสื่อสาร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, น.27)กล่าวว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือการเลือกตั้ง หรือการยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ของตำแหน่งผู้นำ

กุลนิษฐ์ ฐัญญู (2556, น.14) ผู้นำ คือ บุคคลที่ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม โดยการแต่งตั้ง หรือสมาชิกเลือกตั้ง ซึ่งมีบทบาทและมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น สามารถโน้มน้าวชักนำจิตใจให้สมาชิก ในกลุ่มร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มจนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ศิริพงษ์ ชูจันทร์ (2556, น.20) ผู้นำ หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งสังคมให้การยอมรับนับถือ ยกย่องหรือแต่งตั้งให้เป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจชี้ขาด และมีอิทธิพลเหนือสมาชิกในสังคมหรือ สามารถควบคุมพฤติกรรมอื่นๆ ได้ และมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้อื่นร่วมกันทำงานและ ดำเนินการต่างๆ จนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

Fiedler (1967, p.11) ให้ความเห็นว่าผู้นำเป็นบุคคลในกลุ่มและได้รับมอบหมายให้ ทำงานในด้านประสานงาน และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่ม

Halpin (1967, p.17) กล่าวว่า ผู้นำ คือ ผู้ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้คือ 1) เป็นบุคคลที่มีบทบาทหรืออิทธิพลในหน่วยงานมากกว่าผู้อื่น 2) เป็นบุคคลที่มีบทบาทเหนือผู้อื่น 3) เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการทำงานในหน่วยงานให้ดำเนินไปสู่จุดหมายที่วางไว้ 4) เป็น บุคคลซึ่งได้รับการยอมรับจากคนอื่นให้เป็นผู้ นำ และ 5) ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้นำหรือหัวหน้าใน หน่วยงาน

Dafli (1999, p.18) ให้ความหมายของผู้นำ ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่าง ผู้นำและผู้ตาม ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดหมายร่วมกัน

จากความหมายของนักวิชาการ จึงสรุปได้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ริเริ่มหรือส่งเสริม ให้มีการเปลี่ยนแปลงในองค์กร โดยมีอิทธิพลหรือความสามารถในการจูงใจให้คนอื่นปฏิบัติตาม คำสั่งหรือความต้องการของตนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

มีผู้ให้ความหมายของ ภาวะผู้นำ ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2550, น.10) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ คุณสมบัติ เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมา ประสานกันและพากันไปสู่จุดหมายที่ดีงาม

ธวัช บุญยณณี (2550, น.9) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การกระทำระหว่าง บุคคล โดยบุคคลที่เป็นผู้นำจะใช้อิทธิพล (Influence) หรือการคลบ้นดาลใจ (Inspiration) ให้บุคคล หรือกลุ่มกระทำหรือไม่กระทำบางสิ่งบางอย่างตามเป้าหมายที่ผู้นำกลุ่มหรือองค์กรกำหนดไว้

เสนห์ จุ้ยโต (2552, น.13) ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า คือ กระบวนการใช้อำนาจอิทธิพลของผู้นำในการชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2556, น.14) ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า เป็นคุณลักษณะ พฤติกรรมความสามารถ หรือกระบวนการที่เป็นปฏิสัมพันธ์ หรือวิธีการดำเนินชีวิตของบุคคลที่สามารถที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่น กลุ่มคน สามารถสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความปรารถนา ทำให้เกิดความเชื่อความศรัทธา การยอมรับ ความพยายาม การอุทิศตัว การใช้ความสามารถอย่างดีที่สุด และช่วยเพิ่มพลังอำนาจของผู้อื่นเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

Morphet (1982, p.9) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้อิทธิพลพฤติกรรมความเชื่อ และเป้าหมายของผู้นำในองค์กรนั้นเพื่อจูงใจให้บุคคลอื่นร่วมมือในการปฏิบัติงาน

Hersey and Blanchard (1982, p.12) ได้ให้แนวคิดที่ภาวะผู้นำ คือ กระบวนการที่ก่อให้เกิดอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนหรือกลุ่มคน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

Ralph M. Stogdill (1984, p.11) ได้สรุปการเป็นผู้นำ ดังนี้

- 1) การเป็นศูนย์กลางของกระบวนการกลุ่ม
- 2) การเป็นผู้นำคือ ผลของบุคลิกภาพ
- 3) ศิลปะของการทำให้เกิดการยินยอมทำตาม
- 4) เป็นการใช้อิทธิพล
- 5) เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำ
- 6) เป็นรูปแบบการเกลี้ยกล่อม
- 7) เป็นความสัมพันธ์ของพลังอำนาจ

8) ภาวะผู้นำ คือ ผลของการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) การเป็นผู้นำมิใช่สาเหตุหรือการควบคุม แต่ผลของการกระทำของกลุ่ม การเป็นผู้นำ เป็นกระบวนการกระตุ้นซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การเป็นผู้นำจึงเป็นผลของปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกของกลุ่ม

9) ภาวะผู้นำ คือ ความแตกต่างของบทบาทสมาชิกแต่ละคนจะมีบทบาทต่างกัน

10) ภาวะผู้นำ คือ การมีความริเริ่มในงาน การเป็นผู้นำต้องมีความคิดริเริ่ม กระตือรือร้น หาทางบำรุงรักษากิจการที่ปฏิบัติการกิจที่สำคัญของผู้นำ

Yukl (1998, p.18) ให้ความหมายของภาวะผู้นำ คือ พฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

Dafli (1999, p.19) ให้ความหมายของผู้นำว่า เป็นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำและผู้ตาม ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดหมายร่วมกัน

Dubrin (1998, p.8) ให้ความหมายของภาวะผู้นำเป็นความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

จากความหมายของนักวิชาการจึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ใช้อิทธิพลจูงใจให้ผู้ร่วมงานร่วมมือร่วมใจกับตนในทุกสถานการณ์ โดยใช้กระบวนการติดต่อสื่อสารหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผู้นำและภาวะผู้นำมีความแตกต่างกันเพราะผู้นำ หมายถึง ตัวบุคคล ส่วนภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมหรือความสามารถหรือกิจกรรมของบุคคลที่เป็นผู้นำ โดยสรุปภาวะผู้นำ คือ การที่บุคคลใช้อิทธิพลจูงใจให้ผู้ร่วมงานหรือหมู่คณะผู้ตามร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ความหมายของแบบภาวะผู้นำ (Leadership styles)

แบบภาวะผู้นำมีหลายแบบต่างกันตามแนวความคิดของนักทฤษฎี การเป็นผู้นำที่ เกิดผลจำเป็นต้องเลือกแบบผู้นำให้เหมาะสมกับบทบาท และเป็นไปในลักษณะรู้จักดัดแปลงให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีผู้ให้ความหมายแบบภาวะผู้นำไว้หลายท่าน เช่น

Hoy and Miskel (1982, P. 7) ให้ความหมายว่า แบบผู้นำเป็นลักษณะของผู้นำที่สามารถใช้จูงใจสมาชิกในหน่วยงานได้โดยปรับเปลี่ยนแบบภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

Hersey and Blanchard (1982, p.9) ได้กำหนดนิยาม แบบผู้นำไว้คือ แบบแผนพฤติกรรมหรือกระสวนพฤติกรรมของผู้นำตามทัศนคติของผู้ร่วมงาน เมื่อผู้นำร่วมปฏิบัติงานโดยตลอดกับผู้อื่น

จากความหมายของนักวิชาการจึงสรุปได้ว่า แบบภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารซึ่งแสดงพฤติกรรมโดยมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นเพื่อให้บุคคลอื่นทำตามเป้าหมายที่ผู้นำต้องการด้วยวิธีการต่างๆ ตามแนวความคิดความเชื่อประสบการณ์ของผู้นำ

1.1.2 แบบภาวะผู้นำ

วิวัฒนาการของการศึกษาการเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์นั้น โดยมากมักจะแบ่งออกเป็น 3 ยุค วิธีการศึกษาและระยะเวลาในการศึกษาอาจเกี่ยวกันบ้างในแต่ละยุค ซึ่งไม่สามารถจะแยกจากกันได้โดยเด็ดขาด เพื่อให้ก้าวไปทันกับวิวัฒนาการของการศึกษาภาวะผู้นำจึงแบ่งวิวัฒนาการของการศึกษาภาวะผู้นำออกเป็น 4 ยุค คือ ยุคศึกษาคูณลักษณะของผู้นำ ยุคศึกษาพฤติกรรมของผู้นำ ยุคศึกษาผู้นำตามสถานการณ์ และยุคการศึกษาผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและแบบเปลี่ยนสภาพ ในการศึกษาแบบภาวะผู้นำนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบของผู้นำที่เกี่ยวข้องกับผู้นำตาม

สถานการณ์ ดังนี้ การศึกษาผู้นำตามสถานการณ์เริ่มต้นขึ้นจากการศึกษาภาวะผู้นำโดยการศึกษาคุณลักษณะของผู้นำ หรือโดยการศึกษาพฤติกรรมของผู้นำด้วยหวังว่าจะพบองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่ง และพบทั่วไปในผู้นำที่มีประสิทธิผล แต่ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาวิจัย ซึ่งพบว่าประสิทธิผลของผู้นำดูเหมือนจะขึ้นอยู่กับตัวแปรหลายๆ ตัว เช่น บรรยากาศขององค์การค่านิยมของผู้นำประสบการณ์ของผู้นำ ไม่พบว่า มีคุณลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือพฤติกรรมผู้นำแบบใดแบบหนึ่งที่มีประสิทธิภาพที่สุดในทุกสถานการณ์ นักวิจัยจึงดำเนินการวิจัยให้ก้าวไปอีกขั้นหนึ่งโดยพยายามหาองค์ประกอบต่างๆ ในสถานการณ์ ซึ่งจะมีอิทธิพลหรือส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้นำแบบใดแบบหนึ่งองค์ประกอบต่างๆ ในสถานการณ์จะมีผลต่อประสิทธิภาพของผู้นำให้เหมาะสมหรือสอดคล้องกับสถานการณ์นั้น เขาจะทำได้ก็ต่อเมื่อเขาทราบว่าสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างไรบ้างผู้นำต้องเลือกแบบของผู้นำให้เหมาะสมตามสถานการณ์องค์ประกอบต่างๆ ในสถานการณ์ที่อาจส่งผลต่อแบบผู้นำ เช่น บรรยากาศขององค์การภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ผู้บังคับบัญชา ผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น ในทางกลับกันผู้นำก็มีอิทธิพลต่อองค์ประกอบเหล่านี้ด้วย (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2553, น.10) การศึกษาผู้นำตามสถานการณ์มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ตรวจสอบดูว่าองค์ประกอบใดบ้างมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้นำ
- 2) พิจารณาว่าองค์ประกอบใดสำคัญที่สุดภายใต้สถานการณ์นั้นๆ
- 3) พยากรณ์ว่าพฤติกรรมผู้นำแบบใดจะมีประสิทธิผลมากที่สุดภายใต้สถานการณ์

นั้นๆ

ผลจากการศึกษาสถานการณ์ในการเป็นผู้นำ จะเสนอแนะว่า

- 1) ผู้นำจะทำอะไรหรือปฏิบัติอย่างไร
- 2) ผู้นำควรจะทำอย่างไรหรือควรปฏิบัติอย่างไร

ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2553, น.10) ยืนยันว่าประสิทธิผลของผู้นำขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำกับตัวแปรต่างๆ ของสถานการณ์ เช่น โครงสร้างของงาน อำนาจของตำแหน่ง ทักษะและทัศนคติของผู้ได้บังคับบัญชา ดังนั้น จึงไม่มีแบบผู้นำที่ดีที่สุด ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์พยายามที่จะพยากรณ์ว่าพฤติกรรมผู้นำแบบใดจึงมีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพในสถานการณ์แบบต่างๆ การเลือกใช้คนแล้วไขควงให้เหมาะสมกับงานแต่ละชนิดย่อมมีประโยชน์กว่าการใช้ค้อนแต่เพียงอย่างเดียว ในการทำงานทุกอย่างสถานการณ์แต่ละอย่างตั้งอยู่บนพื้นฐานขององค์ประกอบที่แตกต่างกัน ผู้นำควรเลือกแบบของผู้นำที่ตนเองถนัดและจะต้องสอดคล้องหรือไปกันได้กับพฤติกรรมและบุคคลที่เกี่ยวข้องการศึกษา ผู้นำตามสถานการณ์นั้นจะให้ความสำคัญกับปัจจัย 2 อย่าง คือ แบบของผู้นำกับคุณลักษณะของกลุ่มหรือ

สถานการณ์ตัวแปรต่างๆ ของสถานการณ์ที่นักวิจัยสนใจศึกษา ได้แก่ บรรยากาศองค์การภารกิจที่ต้องปฏิบัติอำนาจตามตำแหน่ง เป็นต้น การศึกษาแบบภาวะผู้นำในที่นี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีแบบภาวะผู้นำที่สำคัญตามลำดับ คือ ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ของฟีลเดอร์ (Fiedler's Contingency Model) ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ (Situational Theory) ของเฮอร์เชย์ (Hersey) และ แบลนชาร์ด (Blanchard) ทฤษฎีวิถีทาง – เป้าหมาย (Path-Goal Theory) ของเฮาส์ (House) มีรายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ของฟีลเดอร์ (Fiedler's Contingency Model)

ฟีลเดอร์ (Fiedler's Contingency Model) ได้อธิบายถึงทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัย 4 อย่าง ดังนี้

1) แบบภาวะผู้นำ (Leadership Style)

ฟีลเดอร์ได้พยายามจำแนกให้เห็นความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำ (Leadership behavior) กับแบบภาวะผู้นำ (Leadership Style) โดยชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำ หมายถึง การกระทำของผู้นำที่ชี้แนะหรือประสานงานในการทำงานของสมาชิก ผู้นำอาจสั่งการให้ความเห็นให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์หรือแสดงความห่วงใยเกี่ยวกับสวัสดิภาพและความเป็นอยู่ของสมาชิกในทางตรงกันข้ามแบบภาวะผู้นำหมายถึงลักษณะการจูงใจของผู้นำในการทำงานกับกลุ่มซึ่งสะท้อนบุคลิกภาพและจิตลักษณะของผู้นำ ฟีลเดอร์นิยามแบบภาวะผู้นำในรูปของแรงจูงใจมากกว่าในรูปของพฤติกรรม ดังนั้น แบบภาวะผู้นำจึงเป็นลักษณะของบุคลิกภาพมิใช่แบบพฤติกรรม ผู้นำที่สม่ำเสมอหรือคงเส้นคงวา ฟีลเดอร์ได้ชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำที่สำคัญของบุคคลคนเดียวอาจเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละสถานการณ์ แต่แรงจูงใจที่แสดงพฤติกรรมนั้นๆ อาจไม่เปลี่ยนแปลงก็ได้

ฟีลเดอร์ได้สร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพชนิดสั้นๆ ขึ้น เรียกว่า แบบวัดเพื่อนร่วมงานที่พึงประสงค์น้อยที่สุด (Least Preferred Co-Worker Scale) หรือแอลพีซี (LPC) ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบจำแนกความหมาย (Semantic differential) ประกอบด้วย คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม จำนวน 18 คู่ แต่ละคู่แบ่งออกเป็น 8 ช่วงคะแนนเท่าๆ กัน เช่น

นำพึงพอใจ	8 7 6 5 4 3 2 1	ไม่นำพึงพอใจ
เย็นชา	1 2 3 4 5 6 7 8	อบอุ่น
เป็นมิตร	8 7 6 5 4 3 2 1	ไม่เป็นมิตร

คะแนนของแอลพีซี จะแบ่งแบบภาวะผู้นำเป็น 2 แบบ ถ้าผู้ตอบได้คะแนนแอลพีซีต่ำ แสดงว่า ผู้ตอบเป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจมุ่งงาน (Task motivated) ประปรายจะเห็นความสำเร็จของงานส่วนผู้ตอบได้คะแนนแอลพีซีสูง แสดงว่า ผู้ตอบมีแรงจูงใจมุ่งสัมพันธ์ซึ่งประปรายจะเห็นสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบุคคล

2) การควบคุมสถานการณ์ (Situational Control)

เนื่องจากตัวแบบสถานการณ์ยึดหลักที่ว่าสถานการณ์ที่แตกต่างกันย่อมต้องใช้แบบภาวะผู้นำที่ต่างกัน ดังนั้น องค์ประกอบที่สองของทฤษฎีของฟิลเลอร์ คือ สถานการณ์อำนาจและอิทธิพลของผู้นำเป็นเครื่องชี้บ่งว่า ผู้นำสามารถปฏิบัติตามแผนตัดสินใจและทำงานได้มากน้อยเพียงใดอำนาจอิทธิพลและการปกครองย่อมมาจากสถานการณ์ในตัวแบบฟิลเลอร์ มีองค์ประกอบ 3 ประการ ที่กำหนดการควบคุมสถานการณ์ (Situational control) องค์ประกอบทั้งสาม ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกโครงสร้างของงานและอำนาจในตำแหน่ง ดังนี้

(2.1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิก (Leader-member Relations) หมายถึงสมาชิกของกลุ่มให้การยอมรับและให้การนับถือผู้นำมากน้อยเพียงใด ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ คุณภาพความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ใต้บังคับบัญชาและระดับของอำนาจอย่างไม่เป็นทางการที่ผู้นำมีอยู่ ดังนั้น คุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกจึงขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้นำ

(2.2) โครงสร้างงาน (Task Structure) หมายถึง งานที่ต้องปฏิบัตินั้นมีเป้าหมายวิธีการและมาตรฐานในการปฏิบัติงานชัดเจนมากน้อยเพียงใด โครงสร้างของงานประกอบด้วย 4 มิติ คือ ความชัดเจนของเป้าหมาย จำนวนวิธีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ความเฉพาะเจาะจงของการแก้ปัญหาและความสามารถในการตรวจสอบการตัดสินใจ ถ้างานมีโครงสร้างชัดเจนผู้นำและสมาชิกของกลุ่มก็จะรู้แน่ชัดว่าจะต้องทำงานอะไรบ้างและจะทำด้วยวิธีใด ในทางตรงกันข้ามหากโครงสร้างของงานไม่ชัดเจน นั่นคือ เป้าหมายคลุมเครือมีวิธีการทำงานหลายๆ อย่าง ไม่มีวิธีแก้ปัญหาที่ชัดเจนและไม่มีข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้า สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความไม่แน่นอนและยากต่อผู้นำและสมาชิกของกลุ่มในการปฏิบัติงาน ดังนั้น เมื่อโครงสร้างของงานชัดเจนผู้นำย่อมสามารถควบคุมทิศทางของกลุ่มได้

(2.3) อำนาจในตำแหน่ง (Position Power) หมายถึง อำนาจที่องค์กรให้แก่ผู้นำเพื่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จ นั่นคือ ระดับของการใช้อำนาจของผู้นำที่ผู้ใต้บังคับบัญชายอมปฏิบัติตามอำนาจในตำแหน่งเป็นเครื่องแสดงว่า ผู้นำสามารถให้คำแนะนำหรือให้โทษแก่สมาชิกในกลุ่มมากน้อยเพียงใด

3) ประสิทธิภาพของผู้นำ (Leader Effectiveness)

มนิยมเกี่ยวกับประสิทธิภาพนั้นเป็นเรื่องซับซ้อน มีผู้นิยามประสิทธิภาพต่างๆ กัน เช่น นิยามในรูปของผลผลิตขององค์กร ขวัญของกลุ่ม ความพอใจในการทำงาน เป็นต้น ฟิลเลอร์นิยามประสิทธิภาพในรูปของความสำเร็จในการปฏิบัติงานของกลุ่ม แม้ผลผลิตของกลุ่มจะไม่ได้ขึ้นกับ

ทักษะของผู้นำก็ตาม ฟิลเลอร์เชื่อว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงงานความพอใจในการทำงานขงผู้การปรับตัวของบุคคลอาจมีต่อการปฏิบัติงานของกลุ่ม แต่ก็ไม่ใช่เกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน แม้ว่าฟิลเลอร์จะใช้เกณฑ์อื่นๆ ในการประเมินประสิทธิผลของผู้นำ เช่น กำไรค่าใช้จ่ายต่อหน่วย จำนวนปัญหาที่แก้ได้ แต่ฟิลเลอร์ก็สรุปว่า ประสิทธิภาพของผู้นำจำเป็นต้องพิจารณาจากการปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จมากน้อยเพียงใด

4) ความสอดคล้องระหว่างแบบภาวะผู้นำกับสถานการณ์

จากผลการวิจัย ฟิลเลอร์ได้สรุปสาระสำคัญของทฤษฎีตามสถานการณ์ไว้ ดังนี้

(4.1) ในสถานการณ์ที่ต้องควบคุมมากผู้นำแบบมุ่งงานและมีประสิทธิผลสูงกว่าผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์

(4.2) ในสถานการณ์ที่ต้องควบคุมในระดับปานกลางผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์จะมีประสิทธิผลสูงกว่าผู้นำแบบมุ่งงาน 20

(4.3) ในสถานการณ์ที่ควบคุมน้อยผู้นำแบบมุ่งงานจะมีประสิทธิผลสูงกว่าผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์

ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของเฮอร์เชย์ และ แบลนชาร์ด

ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของเฮอร์เชย์ และ แบลนชาร์ด ซึ่งเรียกว่า ทฤษฎีวงจรชีวิต ซึ่งอธิบายถึงพฤติกรรมผู้นำที่จำเป็นในแต่ละสถานการณ์ ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นที่ผู้นำทำอะไรมากกว่าผู้นำเป็นอะไร

ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (Situational Leadership Theory) พยายามอธิบายให้ผู้นำเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลกับระดับวุฒิภาวะของผู้ตาม ทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่าประสิทธิผลของผู้นำขึ้นอยู่กับความสอดคล้องที่เหมาะสมระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับวุฒิภาวะของกลุ่มหรือของบุคคล ดังนั้น จึงเน้นวุฒิภาวะของกลุ่มหรือของผู้ตามเป็นตัวแปรที่สำคัญของสถานการณ์ ซึ่งเป็นตัวกลางที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับประสิทธิผลลักษณะเด่นของทฤษฎีของเฮอร์เชย์ และ แบลนชาร์ด มี 2 ประการ คือ

1) ใช้ได้กับทั้งบุคคลและกลุ่ม

2) เนื่องจากทฤษฎีนี้อธิบายถึงความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ดังนั้น จึงสามารถนำทฤษฎีนี้ไปใช้เพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานได้

ทฤษฎีของเฮอร์เชย์ และ แบลนชาร์ด ได้อธิบายความสำคัญของแบบภาวะผู้นำกับสถานการณ์ไว้ดังมีรายละเอียดดังนี้

1) แบบพฤติกรรมผู้นำ (Leader Behavior)

ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำ มิใช่บุคลิกภาพของผู้นำ ดังนั้น นิยามแบบภาวะผู้นำตามทฤษฎีนี้จึงแตกต่างไปจากทฤษฎีของฟิลเลอร์

จากผลการศึกษาภาวะผู้นำที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐ โอไฮโอ และจากทฤษฎีสามมติของเรดคิน ทำให้เกิดพฤติกรรม 2 แบบ คือ พฤติกรรมมุ่งงาน (Task behavior) กับพฤติกรรมมุ่งสัมพันธ์ (Relationship behavior) จากพฤติกรรมทั้งสองแบบนี้ เฮอร์เชย์ และ แบลนชาร์ด สร้างภาวะผู้นำออกเป็น 4 แบบ คือ

- (1.1) แบบสั่งการ (Telling) เป็นพฤติกรรมที่มุ่งงานสูงและมุ่งสัมพันธ์ต่ำ
- (1.2) แบบการแนะนำ (Selling) เป็นพฤติกรรมที่มุ่งงานสูงและมุ่งสัมพันธ์สูงด้วย
- (1.3) แบบการให้มีส่วนร่วม (Participating) เป็นพฤติกรรมที่มุ่งสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำ
- (1.4) แบบการมอบอำนาจ (Delegation) เป็นพฤติกรรมที่มุ่งสัมพันธ์ต่ำและมุ่งงานต่ำด้วย

2) สถานการณ์ (Situation)

ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ใช้วุฒิภาวะ (Maturity) เป็นตัวแปรเพียงตัวเดียวที่ใช้วิเคราะห์ธรรมชาติของสถานการณ์ วุฒิภาวะในที่นี้ หมายถึง

- (2.1) ความสามารถที่จะตั้งเป้าหมายไว้สูงแต่อยู่ในวิสัยที่จะปฏิบัติได้
- (2.2) ความเต็มใจและความสามารถที่จะรับผิดชอบ
- (2.3) ประสบการณ์ของบุคคลหรือของกลุ่ม

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าวุฒิภาวะในที่นี้ หมายถึง ความพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจของกลุ่ม เป็นวุฒิภาวะที่เกี่ยวข้องกับงานบุคคลที่มีวุฒิภาวะที่เกี่ยวข้องกับงานสูง ไม่เพียงแต่จะมีความรู้ความสามารถประสบการณ์และแรงจูงใจที่จะทำงานแล้ว แต่ยังมีเชื่อมั่นในตนเองและยอมรับตนเอง (Self-respect) อีกด้วย ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลมีระดับวุฒิภาวะที่เกี่ยวข้องกับงานต่ำก็จะขาดความสามารถแรงจูงใจและความรู้ในการปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันก็ขาดวุฒิภาวะทางจิตวิทยา สถานการณ์ ตามทฤษฎีนี้เป็นความต่อเนื่องระหว่างวุฒิภาวะไปสู่ไม่มีวุฒิภาวะ ซึ่งแบ่งสถานการณ์ออกเป็น 4 แบบ คือ M4, M3, M2 และ M1 ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะระดับวุฒิภาวะในที่นี้เป็นระดับวุฒิภาวะของบุคคลในกลุ่มหรือระดับวุฒิภาวะของกลุ่มในภาพรวม

ในการพิจารณาระดับวุฒิภาวะของผู้ตามนั้น ผู้นำจะต้องพิจารณาวุฒิภาวะ 2 อย่าง คือ วุฒิภาวะเกี่ยวกับงาน (Job maturity) และวุฒิภาวะทางจิตวิทยา (Psychological maturity) วุฒิภาวะ

เกี่ยวกับงาน เป็นการพิจารณาว่าผู้ตามมีความสามารถหรือไม่มีความสามารถในการปฏิบัติงานวุฒิภาวะเกี่ยวกับอธิบายได้ ดังนี้

M1 หมายถึง มีความสามารถแต่เพียงเล็กน้อย

M2 หมายถึง มีความสามารถบ้าง

M3 หมายถึง มีความสามารถค่อนข้างมาก

M4 หมายถึง มีความสามารถมากที่สุด

วุฒิภาวะทางจิตภาวะเป็นการพิจารณาว่า ผู้ตามมีความเต็มใจหรือไม่เต็มใจในการปฏิบัติงานความเต็มใจ ในที่นี้รวมถึงความเชื่อมั่นในการทำงานด้วยวุฒิภาวะทางจิตวิทยาอธิบายได้ ดังนี้

M1 หมายถึง ไม่ค่อยเต็มใจทำงาน

M2 หมายถึง มีความเต็มใจในการทำงานบ้าง

M3 หมายถึง มีความเต็มใจบ่อยๆ

M4 หมายถึง มีความเต็มใจเป็นประจำหรือเสมอ

3) ประสิทธิภาพ (Effectiveness)

ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์มิได้มีนิยามประสิทธิผลไว้อย่างชัดเจนและเฉพาะเจาะจงเพียงแต่นิยามไว้อย่างกว้างๆ โดยชี้ให้เห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามจุดมุ่งหมายและเจือใจทางจิตวิทยา โดยนิยามว่าประสิทธิผลมีความหมายรวมถึงการที่กลุ่มสามารถบรรลุเป้าหมายได้ดีเพียงใด ในขณะที่เดียวกันก็พิจารณาจากสภาพทางจิตวิทยาของบุคคลและของกลุ่มด้วย โดยสรุปแล้วประสิทธิผลขึ้นอยู่กับ

(3.1) ผลผลิต (Productivity) และการปฏิบัติตาม

(3.2) สภาพของทรัพยากรมนุษย์

(3.3) การบรรลุเป้าหมายทั้งระยะยาวและระยะสั้น

4) ความสอดคล้องของแบบภาวะผู้นำกับสถานการณ์

เพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามทฤษฎีภาวะผู้นำของเฮอร์เชย์ และ แบนนชาร์ด ได้สรุปแบบภาวะผู้นำที่จะต้องปรับพฤติกรรมผู้นำให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ดังต่อไปนี้

(4.1) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (Telling) เป็นพฤติกรรมที่มุ่งงานสูงแต่มุ่งสัมพันธ์ต่ำ เหมาะกับผู้ตามที่มีวุฒิภาวะต่ำ (M) ดังนั้น ผู้นำจะต้องสั่งเป็นโดยสั่งเกี่ยวกับอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) อย่างไรหรือวิธีใด (How) ใคร (Who) และแสดงพฤติกรรมสนับสนุนแค่เพียง

เล็กน้อยทั้งด้วยคำพูดและท่าทาง ในพฤติกรรมแบบนี้ผู้นำจะต้องให้คำแนะนำที่เฉพาะเจาะจงและ
นิเทศงานอย่างใกล้ชิด

(4.2) ภาวะผู้แบบการแนะนำ (Selling) เป็นพฤติกรรมที่มุ่งงานสูงและมุ่งสัมพันธ์
สูงด้วยเหมาะกับผู้ตามที่มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานสูงแต่ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระยะ
ที่กำลังพัฒนา ผู้นำยังจำเป็นจะต้องให้คำแนะนำและชี้แนะในระดับมากอยู่ ให้การสนับสนุนและให้
ความมั่นใจในระดับสูงด้วย ควรแสดงท่าทางและวาจาที่แสดงการสนับสนุนและยกย่องบ้าง เช่น จับมือ
จับไหล่ เดินไปพูดคุยที่โต๊ะทำงานของผู้ตามแทนที่จะเรียกเข้ามาสั่ง ในสถานการณ์แบบนี้ผู้นำจะต้อง
อธิบายการตัดสินใจของตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้ตามได้ซักถามเพื่อความกระจ่าง

(4.3) ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (Participating) เป็นพฤติกรรมที่มุ่งสัมพันธ์สูง
แต่มุ่งงานต่ำ ผู้ตามต้องการการสนับสนุนเป็นอย่างมากแต่ปรารถนาพฤติกรรมชี้แนะแต่เพียงเล็กน้อย
ทั้งนี้เพราะวุฒิภาวะเกี่ยวกับงานของผู้ตามได้พัฒนาขึ้นแล้ว ผู้นำควรแสดงกิริยาท่าทางให้เห็นว่าให้
การสนับสนุนผู้ตามและมีความเชื่อมั่นในผู้ใต้บังคับบัญชา ในสถานการณ์แบบนี้ผู้นำต้องให้ผู้ตามได้
แสดงความคิดเห็นและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ตัดสินใจ

(4.4) ภาวะผู้นำแบบการมอบอำนาจ (Delegating) เป็นพฤติกรรมที่มุ่งงานต่ำและ
มุ่งสัมพันธ์ต่ำ ผู้นำแสดงพฤติกรรมชี้แนะและให้การสนับสนุนน้อยที่สุด ผู้ตามมีวุฒิภาวะทางจิตวิทยา
และวุฒิภาวะเกี่ยวกับงานในระดับสูง เป็นผู้ที่ตระหนักในงานหรือต้องการการนิเทศงานก็แต่เพียง
เล็กน้อย ในสถานการณ์แบบนี้ผู้นำควรจะให้ผู้ตามรับผิดชอบในการตัดสินใจและรับผิดชอบในการ
ปฏิบัติงานเอง

โดยสรุปแล้ว ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของเฮอร์เซอร์ และ แบลนชาร์ด แบ่ง
พฤติกรรมผู้นำเป็น 2 แบบ คือ

1) พฤติกรรมมุ่งงานเป็นพฤติกรรมที่ผู้นำกำหนดบทบาทสั่งการเกี่ยวกับอะไร
อย่างไร เมื่อไร ที่ไหน และกับใครหรือใครทำในเรื่องเกี่ยวกับ

(1.1) การกำหนดเป้าหมาย

(1.2) การจัดองค์การ

(1.3) การกำหนดเวลา

(1.4) การสั่งการ

(1.5) การควบคุม

2) พฤติกรรมมุ่งสัมพันธ์เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการสื่อสาร
สองทาง การรับฟังความคิดเห็น การส่งเสริมพฤติกรรม การสนับสนุนทางสังคมและทางอารมณ์โดย

- (2.1) ให้การสนับสนุน
- (2.2) การสื่อสาร
- (2.3) การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- (2.4) การเป็นผู้ฟังที่ดี
- (2.5) การให้ข้อมูลย้อนกลับ

สถานการณ์ตามสถานการณ์นี้พิจารณาจากระดับวุฒิภาวะของผู้ตาม ซึ่งพิจารณาจาก 2 องค์ประกอบ

1) ความสามารถ (Ability) พิจารณาจากการมีความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานมีประสบการณ์และมีทักษะในการปฏิบัติงาน

2) ความตั้งใจ (Willingness) พิจารณาจากการมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานมีความผูกพัน (Commitment) และมีแรงจูงใจในการทำงาน

ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของเฮอร์เชอร์ และ แบลนชาร์ด กล่าวโดยสรุปแล้วแบ่งพฤติกรรมผู้นำออกเป็น 4 แบบ และใช้ระดับวุฒิภาวะของผู้ตามเป็นตัวแปรด้านสถานการณ์โดยแบ่งระดับวุฒิภาวะเป็น 4 กลุ่ม ระดับวุฒิภาวะพิจารณาจากความสามารถในการปฏิบัติงานและความเต็มใจในการปฏิบัติงานของผู้ตาม พอสรุปได้ดังนี้

1) ผู้นำแบบการสั่งเนื้องานมากกว่าความสัมพันธ์เหมาะกับผู้ตามที่มีความสามารถน้อยและไม่เต็มใจในการทำงาน

2) ผู้นำแบบการแนะนำทั้งงานและความสัมพันธ์เหมาะกับผู้ตามที่มีความสามารถน้อยแต่เต็มใจในการทำงาน

3) ผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมเน้นสัมพันธ์มากกว่างานเหมาะกับผู้ตามที่มีความสามารถและมีความเต็มใจในการทำงาน

4) ผู้นำแบบการมอบอำนาจไม่เน้นทั้งงานและสัมพันธ์เหมาะกับผู้ตามที่มีความสามารถและมีความเต็มใจในการทำงาน

ทฤษฎีวิถีทาง – เป้าหมายของเฮาส์ (Path – Goal Theory)

ทฤษฎีวิถีทาง – เป้าหมาย (Path – Goal Theory) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาโดยโรเบิร์ตเฮาส์ Robert House ถือเป็นทฤษฎีเชิงสถานการณ์ที่เชื่อว่าประสิทธิผลของผู้นำจะขึ้นกับความสามารถของการจูงใจและการสร้างความพึงพอใจให้แก่พนักงานพนักงานจะได้รับการกระตุ้นให้ทำงานโดยพนักงานจะเชื่อว่าความพยายามจะนำไปสู่ความสำเร็จในงานที่ได้รับมอบหมายความสำเร็จในงานจะนำไปสู่รางวัลที่พึงพอใจ ทฤษฎีเส้นทางสู่เป้าหมายเสนอว่าหน้าที่การจูงใจในเบื้องต้น คือ หน้าที่ของ

ผู้นำ ควรจูงใจด้วยรางวัลที่พนักงานพึงพอใจเพื่อสร้างแรงจูงใจให้พนักงานผ่านเส้นทางเพื่อเดินไปสู่ การแสวงหารางวัลอันเป็นเป้าหมาย และกำจัดการอุปสรรคที่จะทำให้ไม่บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะนำพนักงาน ไปสู่ความสำเร็จในงานที่ได้รับมอบหมายได้ทำให้เกิดผลลัพธ์ คือ ความพึงพอใจและการเพิ่มผลผลิต ของการปฏิบัติงานลักษณะสำคัญของทฤษฎีเส้นทางสู่เป้าหมาย คือ ผู้บริหารควรเลือกรูปแบบของ ภาวะผู้นำซึ่งนำไปสู่การกำหนดลักษณะของพนักงานและความต้องการในงาน ซึ่งลักษณะสำคัญของ ภาวะผู้นำในสถานการณ์ต่างๆ ทฤษฎีเส้นทางสู่เป้าหมายเน้นว่า ผู้นำควรเลือกระหว่างรูปแบบของ ภาวะผู้นำที่แตกต่างกันใน 4 รูปแบบ คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบมุ่งหมายความสำเร็จ ของงาน ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุผลในสถานการณ์ที่ กำหนด โดยมีกลุ่มของปัจจัยสถานการณ์ที่สำคัญ 2 กลุ่ม คือ

1) ประเภทของลูกน้อง พิจารณาจากลูกน้องได้รับการควบคุมมากน้อยเพียงใด ความสามารถในการรับรู้จากการสั่งงานและประสบการณ์

2) ปัจจัยสภาพแวดล้อม เป็นสถานการณ์แวดล้อมที่เป็นสถานการณ์ซึ่งไม่ได้อยู่ ภายใต้อการควบคุมของสมาชิกกลุ่ม แต่มีอิทธิพลก่อให้เกิดความพอใจและทำให้งานสำเร็จมี 3 ประการ คือ โครงสร้างงานของสมาชิกของกลุ่ม ระบบอำนาจหน้าที่ภายในองค์กร และกลุ่มงาน

ทฤษฎีวิถีทาง – เป้าหมาย เป็นการอธิบายวิถีทางที่ผู้นำใช้ในการบรรลุเป้าหมายทั้งที่ เป็นเป้าหมายเกี่ยวกับงานและเป้าหมายของบุคคล ทฤษฎีวิถีทาง – เป้าหมายเสนอแนะว่า หน้าที่สำคัญของผู้นำ คือ การตั้งเป้าหมายร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาในการหาวิถีทางที่ดีที่สุดในการบรรลุเป้าหมาย และช่วยในการจัดอุปสรรคทั้งหลายทั้งปวง ในการใช้ทฤษฎีเส้นทางสู่เป้าหมายผู้นำจะได้รับการ คาดหวังจะมีความยืดหยุ่น โดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ทั้งนี้ผู้นำจะต้องมีการประเมินตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ด้านสภาพแวดล้อม และผู้นำต้องเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับปัจจัยสถานการณ์ได้ดีที่สุด และทฤษฎี วิถีทาง – เป้าหมาย มีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่

1) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (Supportive leadership) คล้ายกับพฤติกรรมมุ่งมิตร สัมพันธ์ ผู้นำจะเป็นมิตรกับผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

2) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (Directive leadership) คล้ายกับพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่ง กิจสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการใช้คำสั่งเกี่ยวกับการทำงาน แจกแจงความคาดหวังให้ทราบ บอกวิธีทำงานกำหนดเวลาทำงานสำเร็จให้ทราบพร้อมกับกฎระเบียบ ต่างๆ ในการทำงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

3) ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (Achievement-oriented leadership) เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำกำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย สร้างมาตรฐานด้านความเป็นเลิศสูงแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างความมั่นใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงาน ได้มาตรฐานสูง ได้สำเร็จ

4) ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (Participative leadership) เป็นผู้นำที่แสดงพฤติกรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการขอคำปรึกษาก่อนที่จะตัดสินใจ มีการกระตุ้นให้มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative Leadership)

สมยศ ระย้าอินทร์ (2550, น.21) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นผู้นำที่แสดงพฤติกรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการขอคำปรึกษาก่อนที่จะตัดสินใจ รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ กระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการของการตัดสินใจและมีการประชุมกับผู้ใต้บังคับบัญชาในที่ปฏิบัติงานบ่อยๆ ขึ้นในที่ปฏิบัติงาน

สุวิมล ใจโปร่ง (2550, น.32) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นลักษณะที่ผู้นำมุ่งปรึกษาหารือกับผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างบรรยากาศการเป็นมิตรในการทำงาน

ทองใบ สุขชารี (2550, น.41) กล่าวว่าภาวะผู้นำที่มุ่งงานดีและมีมิติสัมพันธ์สูง ผู้นำกับผู้ตามร่วมกันตัดสินใจลดบทบาทที่สำคัญของผู้นำมุ่งอำนวยความสะดวกและสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชา

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552, น.52) กล่าวถึงผู้นำแบบมีส่วนร่วมว่าเกี่ยวกับการตัดสินใจที่ผู้นำ และผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รูปแบบเหมาะสมกับผู้ใต้บังคับบัญชาที่ชอบการทำงานโดยการควบคุมตนเอง (Internal locus of control) ผู้ใต้บังคับบัญชาชอบที่จะมีอำนาจในการกระทำของตนเอง

มยุรา ศรีสมุทร (2555, น.33) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ว่าเป็นผู้นำที่แสวงหาความคิดและข้อเสนอแนะต่างๆ จากผู้ใต้บังคับบัญชา และนำมาพิจารณาในการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจ

ดวงใจ บุญหล้า (2556, น.46) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ว่าเป็นผู้นำที่แสดงพฤติกรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการขอคำปรึกษาก่อนที่จะตัดสินใจ รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีการประชุมกับผู้ใต้บังคับบัญชาในที่ทำงานบ่อยๆ ผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมจะกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายของกลุ่มและเขียนข้อเสนอแนะต่างๆ ขึ้นในที่ทำงาน

วิโรจน์ สารัตนะ (2557, น.26) กล่าวถึงพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ว่ามีการปรึกษาหารือซึ่งกันและกันขอความเห็นหรือข้อเสนอแนะและนำความเห็นมาประกอบการตัดสินใจ

จากความหมายของนักวิชาการสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม หมายถึงผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียนตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่มครูให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหาตัดสินใจ และประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้บริหารลงมือปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดทฤษฎีของโคเฮน และ อัทซอพ (1980) แบ่งเป็น 4 แบบ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการโดยมีการอภิปรายถึงปัญหา และความต้องการ มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดทางเลือกว่าจะจัดโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และตัดสินใจว่าจะจัดโครงการหรือกิจกรรมใด และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ยังรวมไปถึงการตัดสินใจระหว่างการดำเนินโครงการ การตัดสินใจนี้เป็นศูนย์กลางของการเกิดความคิดที่หลากหลาย

2) การมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร การใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ เพื่อผลประโยชน์ด้านวัตถุ ผลประโยชน์ด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล แบ่งเป็น 2 แบบ คือ การมีส่วนร่วมทางตรง และการมีส่วนร่วมทางอ้อม

จากความหมายของนักวิชาการสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (Participative Leadership) หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียนตัดสินใจ โดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่มครูให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้บริหารลงมือปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียนตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่ม

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยครูสามารถใช้ทักษะและความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติ ผู้บริหารลงมือปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ เพื่อผลประโยชน์กับโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการนำการปฏิบัติงานนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานความเท่าเทียมกัน

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อการแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้นำองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรหรือผลักดันภายใต้คุณลักษณะของผู้นำที่ต้องการบริหารสถานศึกษาให้องค์กรดำเนินการจนบรรลุตามเป้าหมาย ตั้งแต่ปี ค.ศ.1920 หลังจากนั้นมีการศึกษาคุณลักษณะผู้นำแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพของผู้นำ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มความพอใจ ผลผลิต และผลลัพธ์ที่ตั้งเป้าหมายไว้

Lewin (1960 cited in Filly, House and Kerr, 1976, p.41) นักจิตวิทยาที่ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้นำที่มีความเชื่อว่า การมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในกลุ่ม ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบถึงปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด

Likert (1961, p.41) ได้ศึกษารูปแบบของภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยการตั้งเป้าหมายและการตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชาภายใต้กระบวนการกลุ่ม โดยมีแนวคิดในเรื่องของแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาเป็นพื้นฐานของการศึกษา จากผลการศึกษาของ Likert พบว่า การที่ผู้ใต้บังคับบัญชาการมีส่วนร่วมจะทำให้พวกเขารู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง ซึ่งจะเกิดผูกพันระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาแบบตรงไปตรงมาด้วยความเป็นมิตร มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การสร้างแรงจูงใจในการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการบริหาร สามารถสรุปเป็นสาระสำคัญในการบริหาร ดังนี้

1) การยอมรับนับถือ การไว้วางใจ การรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ใต้บังคับบัญชาผู้บังคับบัญชา

2) การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจในเป้าหมายขององค์กรเพื่อจะนำองค์ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

- 3) การสื่อสารอย่างเป็นอิสระ มีความเชื่อถือได้ มีความถูกต้องและเพียงพอของข้อมูลในองค์กร
- 4) การอภิปรายปัญหาระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเปิดเผย และมีความตรงไปตรงมา
- 5) เกิดการตัดสินใจเป็นกระบวนการกลุ่ม ตั้งแต่ผู้ใต้บังคับบัญชาจนถึงผู้บริหารระดับสูง
- 6) เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน
- 7) มีการควบคุมการดำเนินงานในองค์กร และมุ่งเน้นการแก้ปัญหา มากกว่าการตำหนิติเตียน
- 8) ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของผู้ใต้บังคับบัญชา จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมของผู้นำที่จะกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน ผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีส่วนช่วยผู้ใต้บังคับบัญชาในการให้คำปรึกษา แนะนำการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

2.3.1 แนวคิดและหลักการงานประกันคุณภาพการศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2542) กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษา ว่าเป็นกระบวนการทางการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและให้หลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้มาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ ดังนั้น แนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจะนำไปใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ควรมีดังนี้

- 1) การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางพัฒนา (Child-Centered Development) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนทั้งปวง และยึดประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การดำเนินการต่างๆ ของสถานศึกษาเป็นไปเพื่อคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาต้องมีความเชื่อพื้นฐานว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงมุ่งเน้นความสามารถของสถานศึกษาในการบริหารจัดการให้คุณภาพของผู้เรียน ได้มาตรฐานตามที่กำหนดเป็นสำคัญ
- 2) การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School-based Management) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้สถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจบริหารจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยมีคณะ

กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วยสถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติซึ่งคุณภาพ การศึกษาจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษามีความอิสระคล่องตัวในการบริหารจะทำให้สถานศึกษาสามารถ สร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ดังนั้น ในการประกันการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในการ ระดมกำลังทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม มาจัดการคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้ มาตรฐานที่กำหนดเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเป็นผู้เรียน

3) การมีส่วนร่วม และการร่วมคิดร่วมทำ (Participation and Collaboration) เป็นแนวคิด ที่มุ่งให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกคน การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น การเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และภายในสถานศึกษา ต้องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และการร่วมคิดร่วมทำของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคน ตั้งแต่การ วางแผนดำเนินการตามแผนการ กำกับติดตาม และการประเมินผลเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ความรับผิดชอบ และความผูกพันที่จะมุ่งมั่นร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ

4) การกระจายอำนาจทางการศึกษา (Decentralization of Education) เป็นแนวคิดที่ มุ่งกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับผู้มีส่วนร่วมกับการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมาก ที่สุด ซึ่งจะช่วยให้ตระหนักถึงคุณประโยชน์ของการศึกษา และผลกระทบที่เกิดขึ้นจะทำให้เกิดความ ร่วมมือในการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้ฝ่าย หมวด หรืองาน ในการดำเนินตามบทบาทหน้าที่ หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการพัฒนาประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของครู และบุคลากรให้มีคุณภาพสูงขึ้นเสมอ

5) การแสดงความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ สถานศึกษาแสดงความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาและการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ให้ได้มาตรฐานคุณภาพต่อผู้เรียน เพื่อเป็นหลักประกันสร้างความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาสามารถจัด การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพได้ตามที่มาตรฐานกำหนด ดังนั้น ในการประกัน คุณภาพการศึกษาสถานศึกษาจะต้องแสดงความสามารถในการจัดการสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ พร้อมรับการตรวจสอบประเมินจากองค์กรภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546) กล่าวถึง การประกันคุณภาพ การศึกษา ว่าเป็นกระบวนการเชิงระบบที่ครบวงจร โดยระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีแนวคิด ส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษา ให้เข้าสู่มาตรฐาน ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด ประกอบด้วย การตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน การตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และการกำหนดมาตรฐานการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา

3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานที่ กำกับดูแลในเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพ อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประเมิน คุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (2559) ได้กล่าวถึง แนวคิดการประกันคุณภาพไว้ ดังนี้

1) เป็นการประกันที่มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการ ตัดสินในการจับผิด การให้คะแนนและการให้โทษ

2) ยึดหลักความเที่ยงตรงเป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็น จริกและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

3) มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลัก การศึกษาของชาติโดยมีเอกภพเชิงนโยบาย แต่ยังคงความหลากหลายในการปฏิบัติที่สถานศึกษา สามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มศักยภาพของสถานศึกษาและ ผู้เรียน

4) มุ่งเน้นในเรื่องการส่งเสริม และประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการ กำกับและควบคุม

5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และการพัฒนาการจัดการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้ระบุเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวดที่ 6 ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพ

ภายนอกระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากรคณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก่ใจต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการตรวจสอบจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี

2.3.2 แนวทางการดำเนินงานไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษา

อุทุมพร จามรมาน (2553, น.56) ได้เสนอแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาทำความเข้าใจว่า การประเมินคุณภาพคืออะไร ทำเพื่ออะไร ทำไปทำไม และทำอย่างไร

2) ผู้บริหารประกาศนโยบายคุณภาพของสถานศึกษา

3) ผู้บริหารจัดประชุมครู และบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายของสถานศึกษา คุณภาพของนักเรียนและมาตรฐานการศึกษา โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

4) ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากร 1 คน (QA. Officer) รวบรวมข้อมูลตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ประมวลวิเคราะห์ ทำรายงานประเมินตนเอง รายงานสรุป เสนอผู้บริหารทุกภาคเรียน

5) ผู้บริหารพิจารณาผลวิเคราะห์ หาทางแก้ไขจุดอ่อน และเสริมจุดแข็ง

6) ผู้บริหารประชุมหัวหน้าหมวดวิชา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการพัฒนาคน

7) ดำเนินการพัฒนาคนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้กำหนดแนวทางเพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

(7.1) การควบคุมคุณภาพ เป็นขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สถานศึกษาสามารถพัฒนามาตรฐานเพิ่มเติมจากมาตรฐานกลางที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด เป็นมาตรฐานที่สะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษาเอง หรือเป็นมาตรฐานที่ท้องถิ่นต้องการให้สถานศึกษาพัฒนา ผู้รับบริการ ประชาชนในชุมชน ให้มีความรู้ ความสามารถ หรือคุณลักษณะที่ชุมชนกำหนด จากนั้นสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการเพื่อให้สามารถดำเนินงานบรรลุตามมาตรฐาน โดยการจักระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(7.2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และทบทวนการดำเนินงานเป็นระยะๆ ในระหว่างการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และบรรลุมาตรฐานตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้ หากพบว่าการดำเนินงานมีอุปสรรคจะได้ปรับปรุงแก้ไขได้ทันการณ์ รวมทั้งเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพขึ้น การตรวจสอบและทบทวนดำเนินการโดยบุคลากรของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพ เป็นกระบวนการแสวงหาข้อมูลที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษา เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดว่า ผลการดำเนินงานในแต่ละเรื่องมีคุณภาพระดับใด มีปัจจัยใดที่ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุมาตรฐานหรือมีจุดที่จะต้องพัฒนาในเรื่องใดที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุมาตรฐาน และจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

สรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินการไปสู่การประกันคุณภาพ ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อเป็นผู้นำในการบริหารระบบการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมกระบวนการ 3 ประการ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

2.3.3 กระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา

กระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา

1) การพัฒนาคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ หัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ คือ การสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักถึงความจำเป็นของการทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานอย่างเป็นระบบ และทุกคนต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้รูปแบบการทำงานวงจรคุณภาพ (PDCA)

2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน กำกับ ติดตาม ความก้าวหน้า และยืนยันการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด โดยการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ สามารถดำเนินงานในแต่ละระดับได้ ดังนี้

(2.1) การติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาดำเนินการด้วยตนเองในรูปของคณะกรรมการ

(2.2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยต้นสังกัด

(2.3) การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมระดับประเทศ

3) การประเมินและรับรองคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

(3.1) การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา ในข้อ 2.1 สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศมาประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด จัดทำเป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด และรายงานต่อสาธารณชน

(3.2) การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา การประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่ประเมินและให้การรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในทุก 5 ปี ผลจากการประเมินในภาพรวมจะนำเสนอ

รัฐบาลเพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ การกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้ทัดเทียมนานาชาติ

2.3.4 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยบทบาทของผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นผู้นำ/แกนหลักในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ซึ่งสรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ดังนี้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

1) พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ และมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านการบริหารและทางด้านวิชาการ เพื่อให้ตนเองสามารถทำหน้าที่ผู้นำในการพัฒนาได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา และการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา

3) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา

4) เตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

5) ประสานงาน อำนวยความสะดวกแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

บริบทของจังหวัดสระบุรี

สภาพทั่วไปของจังหวัดสระบุรี

จังหวัดสระบุรี เป็นจังหวัดในภาคกลาง ตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) เป็นระยะทางประมาณ 108 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 3,576.486 ตารางกิโลเมตร ประกอบไปด้วย 13 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอแก่งคอย อำเภอหนองแค อำเภอหนองแซง อำเภอบ้านหมอ อำเภอเสาไห้ อำเภอพระพุทธบาท อำเภอวิหารแดง อำเภอมวกเหล็ก อำเภอหนองโคตร อำเภอดอนพุด อำเภอวังม่วง และ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	อำเภอเมืองลพบุรี อำเภอชัยบาดาล และ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
ทิศตะวันออก	อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
ทิศใต้	อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี และ อำเภอวังน้อย อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	อำเภอภาชี อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

จังหวัดสระบุรี แบ่งหน่วยงานจัดการศึกษาออกเป็น 2 เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ดังนี้

ภาพที่ 2.1 พื้นที่ในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 รับผิดชอบในการจัดการศึกษาใน 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอหนองแซง อำเภอเสาไห้ อำเภอบ้านหมอ อำเภอพระพุทธรบาท อำเภอหนองโดน อำเภอดอนพุด และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ภาพที่ 2.2 อำเภอในเขตรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1
ทิศทางและแนวทางการจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สระบุรี เขต 1
วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรการจัดการศึกษาได้มาตรฐานสากล ใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์นวัตกรรม
นักเรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานความเป็นไทย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

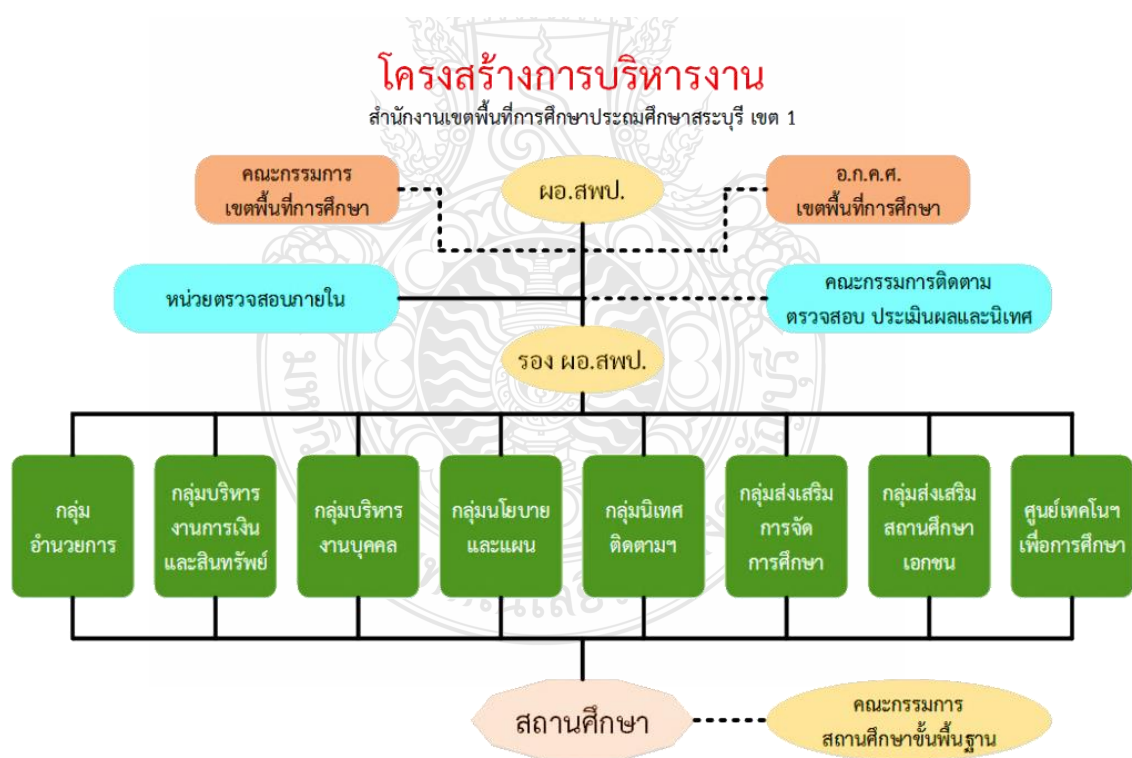
พันธกิจ

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มี
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรบนพื้นฐานของความเป็นไทย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้คุณภาพตาม
มาตรฐาน
- 4) พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยวิธีการที่
หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์นวัตกรรม สร้างภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้
การบริหารจัดการ และการนิเทศการศึกษา
- 6) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์โดยใช้หลักธรรมาภิบาล
ค่านิยม
ซื่อสัตย์สุจริต โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

เป้าประสงค์หลัก

- 1) ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน
- 2) นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยอย่างสมดุล
- 3) นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีคุณธรรม จริยธรรมมีคุณภาพได้มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร และมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เต็มตามศักยภาพ
- 4) ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล
- 5) ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน มีการใช้เทคโนโลยี มีนวัตกรรม มีภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการนิเทศการศึกษา
- 6) สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในที่ได้มาตรฐาน
- 7) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ดังนี้
 - ก. ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 36)
 - ข. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ) และกฎหมายอื่น
 - ค. อำนาจหน้าที่ ดังนี้
 - 1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
 - 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ และกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
 - 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา
 - 4) กำกับ ดูแลติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

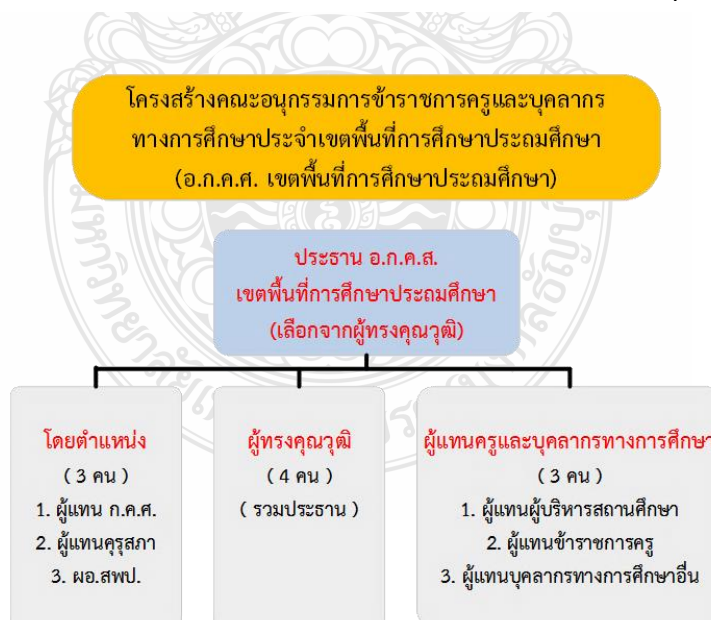
- 6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษา
 - 7) จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษา
 - 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลาย
 - 9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา
 - 10) ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
 - 11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
 - 12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
- โครงสร้างการบริหารงาน

ภาพที่ 23 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

ภาพที่ 2.4 โครงสร้างคณะกรรมการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ภาพที่ 2.5 โครงสร้างคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

รัตนา มณฑลเพชร (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า 1) การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรก ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมา ได้แก่ ด้านการควบคุมงาน และลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม 2) การวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ เขต 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ เขต 2 โดยภาพรวมปัจจัยการบริหาร มีความสัมพันธ์กับกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

กมลวรรณ รอดจ่าย (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพสถานศึกษาขนาดเล็ก มี 8 ตัวแปร ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และประสิทธิภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก โดยวัดจากตัวแปรสังเกตได้ 33 ตัว โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการศึกษา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 283.74 ที่องศาอิสระ 280 มีระดับความน่าจะเป็น 0.4 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน มีเท่ากับ 0.97 ตัวแปรที่ปัจจัยด้านต่างๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กได้ ร้อยละ 74 โดยปัจจัยด้าน

สมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพสถานศึกษาขนาดเล็ก สูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ ในขณะที่ปัจจัยด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติมี อิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก โดยส่งผ่านปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้นอกจากนี้ปัจจัยด้านสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการ ศึกษา มีอิทธิพลรวมต่อประสิทธิภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กสูงสุด

ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง (2553, บทคัดย่อ) ได้การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้าง เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของเครือข่าย ความร่วมมือทางวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลเป็นตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จด้านการประกัน คุณภาพภายในมากที่สุด เท่ากับ 0.52 ส่วนตัวแปรวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานมีอิทธิพล น้อยที่สุด เท่ากับ 0.20

น้ำฝน รักยากกลาง (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 2 ด้าน ผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 โดยเฉลี่ยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการ บริหารจัดการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านความสามารถ ด้านการ วางแผนและด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำทาง วิชาการด้านการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉลี่ยพบว่า มีมาตรฐานอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นมาตรฐาน ที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์อยู่ใน ระดับดี 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ ที่ 2 ด้านผู้เรียน โดยที่ภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 5 ด้านร่วมกันสามารถอธิบายผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกได้ประมาณร้อยละ 87.3 ($R^2 = 0.873$) 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารจัดการ ด้านความสามารถ ด้านการนิเทศ ด้านการวางแผน และ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 2 ด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

โดยที่ภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 5 ด้านร่วมกัน สามารถกำหนดความแปรปรวนของผลการประเมินได้ประมาณร้อยละ 87.3 ($R^2 = 0.873$) เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สุชาติ เสนาสี (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ 3) การปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า การปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ 4) การหาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.81 ($r = 0.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสัมพันธ์จากสูงไปหาค่า คือ ด้านความคิดรวบยอดกับด้านการดำเนินการ ด้านความคิดรวบยอดกับด้านการเตรียมการ และด้านเทคนิควิธีกับด้านการดำเนินการ ตามลำดับ 5) การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

เนตรรุ่ง อยู่เจริญ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ตัวแปรการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาได้รับอิทธิพลทางตรงจากเจตคติต่อการมีส่วนร่วมการติดต่อสื่อสารและแรงจูงใจในการทำงานค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.46, 0.32 และ 0.09 ตามลำดับ แต่ไม่ได้รับอิทธิพลทางตรง

จากตัวแปรบรรยากาศองค์กรสำหรับอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ได้รับจากตัวแปรบรรยากาศองค์กรผ่านเจตคติต่อการมีส่วนร่วมและแรงจูงใจในการทำงาน มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.78 และ 0.80 ตามลำดับ

สุพัฒน์ พรหมวัง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ขนาดของโรงเรียนและตำแหน่งของผู้ปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพโดยรวมไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีเพียง 1 ด้าน ที่ผู้บริหารและครูวิชาการมีปัญหาในการดำเนินงาน คือ ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษาในการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน

เบญจมาศ บัวรุ่ง (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ องค์กรมหาชน ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ คือ ปัจจัยองค์กร และปัจจัยสนับสนุน มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมาก 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และด้านการปรับปรุงพัฒนา 3) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยองค์กร ปัจจัยสนับสนุนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อลงกรณ์ ขอบชิน (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้งสี่ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเจตคติต่อการมีส่วนร่วม ด้านบรรยากาศองค์กร ด้านการติดต่อสื่อสาร และ ด้านแรงจูงใจในการทำงาน

ณัฐชนันท์ ชวนดี (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า ระดับการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.42$) 2) ระดับประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X=4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการดำเนินการตามแผน ($X=4.51$) รองลงมาคือ ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง ($X=4.46$) ด้านการวางแผน ($X=4.41$) และด้านการตรวจสอบประเมินผล ($X=4.38$) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกระบวนการวางแผนคุณภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการควบคุมคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ด้านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไอรินทร์ ดอนแหยม (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลดลง ดังนี้ ด้านการติดตามประเมินผล ด้านการหาปัญหาสาเหตุ ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม และด้านการลงทุนปฏิบัติงาน

รจนา มากชุมแสง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ คือ ด้านการรายงาน ด้านการดำเนินงาน และด้านการเตรียมการ 2) ครูวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ครูวิชาการ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมการ ควรเผยแพร่เอกสารคู่มือระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจเบื้องต้น และด้านการดำเนินการ ควรมีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง

สายทอง ประยูรคำ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวางแผนงานด้านวิชาการ และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) ระดับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=0.45$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Schank (1985, Abstract) ได้วิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มต่างๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการศึกษา โดยใช้องค์ประกอบทางด้านบุคคลซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรค สำคัญของการเปลี่ยนแปลงเป็นตัวแปรอิสระ และใช้การวางแผนกลยุทธ์และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นตัวแปรตาม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลงในระบบโรงเรียน

Abrams (1996, Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพโรงเรียนของครูใหญ่พบว่า กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจัดให้มีการควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศการสอนจะส่งผลถึงการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยตรง

Brooks (1999, Abstract) ได้ศึกษา การประกันคุณภาพและการวางแผนการปรับปรุง การศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการศึกษาพิเศษ ในรัฐอิลลินอยส์ โดยศึกษาจาก 96 โรงเรียน ที่อยู่ ภายใต้การตรวจสอบ การศึกษานี้พบว่า โรงเรียน 18 โรงเรียน ได้รับการตรวจสอบภายนอก และ สัมภาษณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน โรงเรียน 61 โรงเรียน มีการจัดการศึกษาพิเศษ โดยรายงาน จากคณะทำงานภายนอกและนักการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ และนักการศึกษาทั่วไป มีความเชื่อว่าสามารถ จะวางแผนพัฒนาโรงเรียน และตอบสนองโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

Bugg (2001, Abstract) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของโปรแกรมการประกันคุณภาพการ ศึกษา และการวางแผนปรับปรุงโรงเรียน และคณะกรรมการการศึกษาแห่งรัฐอิลลินอยส์ อันเป็น ตัวช่วยในการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐ ในการศึกษาได้หาทางกำหนดขอบเขตที่โรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน ได้ใช้โปรแกรมการประกัน คุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นวิธีการที่จะได้ทราบกระบวนการการปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่องใน การศึกษาดำเนินการ 3 ระยะ แต่ละระยะใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างกัน ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้ 1) ก่อนนำโปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนปรับปรุง โรงเรียนเข้ามาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 2 โรงเรียนนั้น ไม่เคยมีโครงสร้างที่ทำงานอย่างเป็น ทางการเพื่อการปรับปรุงโรงเรียนมาก่อนเลย 2) ในขณะที่โรงเรียนในชนบทสามารถใช้กระบวนการ การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นตัวช่วยในการพัฒนาโครงสร้างการปรับปรุงโรงเรียนที่ทำงาน อย่างเป็นทางการได้แล้วนั้น โรงเรียนในเมืองยังไม่สามารถนำวิธีการดำเนินงานดังกล่าวมาใช้ให้ ประสบความสำเร็จได้ 3) โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาส่งผลทางบวกต่อกลยุทธ์การสอนที่ ใช้ในโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน 4) ถึงแม้โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาจะปรากฏว่าประสบ ความสำเร็จในการช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการบอกลักษณะของประเด็นปัญหาการปรับปรุง แต่อาจจะถูกโต้แย้งได้ว่าในสภาพแวดล้อมบางประการอาจจะไม่มีการจัดโครงสร้างให้โรงเรียน ดังกล่าวถึงปัญหาดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จให้ 5) กรอบงานการประกันคุณภาพการศึกษามี ศักยภาพมากพอที่จะช่วยเหลือโรงเรียนพัฒนาวัฒนธรรมการปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่องได้ อย่างไรก็ตามผลการศึกษายังพบด้วยว่า มีตัวแปรต่างๆ เช่น ภาวะผู้นำและทรัพยากรด้านการเงิน กระบวนการนี้จะยังไม่มากพอที่จะบรรลุ

Hoitash (2002, Abstract) ได้ศึกษา การพัฒนาและแผนการประกันคุณภาพเครื่องมือ สำหรับองค์กรในการจัดการ โดยอาศัยการตัดสินใจกลุ่มบุคคล พบว่า ทางเลือกในการเข้าถึงเพื่อการ

ตรวจสอบ และประมวลผลการพัฒนาแผนการประกันคุณภาพในองค์กร ในการจัดการ ซึ่งต้องอาศัยกลุ่มผู้ใหญ่สำหรับพัฒนาข้อเสียที่ใช้การประเมินเจาะจงโดยเฉพาะ ดังนี้

- 1) ประมวลผลการพัฒนาการประกันคุณภาพและแผนงานที่เน้นการมีส่วนร่วม
- 2) ผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพตามแผนงานคุณภาพมากขึ้น
- 3) ขอบเขตเพื่อการประเมิน โปรแกรมประมวลผล พบว่า การวางแผนโปรแกรมตรง

ประเด็น และมีมาตรฐานการประเมินสำหรับการปฏิบัติงาน มีเครื่องมือ มีระเบียบแบบแผน และมีผลลัพธ์การประกันคุณภาพแน่นอน คือ รายงานและผลประโยชน์ของการประเมิน โปรแกรมจัดให้เข้าถึงระเบียบคือการตรวจสอบ ด้านความสัมพันธ์เพื่อมาตรฐานการประเมินโปรแกรมพัฒนาโดยความร่วมมือของคณะกรรมการมาตรฐานสำหรับการประเมิน โปรแกรมการศึกษาในอนาคตต้องได้รับการสนับสนุนในการเตรียมจากผู้ชำนาญ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร

ประชากรของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 303 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จากการเทียบตารางของ เครซี และ มอร์แกน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน รายละเอียดดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติเป็นประจำ

3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติบ่อยครั้ง

2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติบางครั้ง

1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัตินานๆ ครั้ง

1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติน้อยครั้ง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานเป็นประจำ

3.51-4.50 หมายถึง มีการดำเนินงานบ่อยครั้ง

2.51-3.50 หมายถึง มีการดำเนินงานบางครั้ง

1.51-2.50 หมายถึง มีการดำเนินงานนานๆครั้ง

1.00-1.50 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อยครั้ง

3.3.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดหลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

3.3.2.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต

3.2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลกำหนดขอบเขตเนื้อหา เพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา และกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.2.4 นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่สร้างเสร็จสมบูรณ์เสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาให้ถูกต้องสมบูรณ์

3.2.5 นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงซึ่งได้แก่ ความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา IOC (Index of Item Objective Congruence)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

+1 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในข้อความนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

0 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในข้อความนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

-1 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในข้อความนั้นไม่ตรงตามเนื้อหา

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่น้อยกว่า 0.50 และต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้ ผลการตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามมีค่าระหว่าง 0.80-1.00

มีค่า 0.80 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ตอนที่ 3 ข้อที่ 13,21,30

มีค่า 1.00 จำนวน 32 ข้อ ได้แก่ ตอนที่ 2 ข้อที่ 1-10

ตอนที่ 3 ข้อที่ 11,12,14-20,22-29 และ 31-35

3.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เท่ากับ 0.97 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกร เท่ากับ 0.93 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เท่ากับ 0.95 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เท่ากับ 0.93 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เท่ากับ 0.95 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เท่ากับ 0.94 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เท่ากับ 0.96 ด้านการดำเนินตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เท่ากับ 0.98 ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา เท่ากับ 0.98 และด้านการพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา เท่ากับ 0.96 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

3.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.8 ได้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

3.4.1 ติดต่อขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

3.4.2 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทาง
ไปรษณีย์ และสอดซองจดหมายติดแสตมป์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับ โดยกำหนด
วัน เวลา ที่จะส่งแบบสอบถามคืน และหากพบว่าโรงเรียนใดยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนตามกำหนด
ผู้วิจัยจะส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอีกครั้งจนได้รับแบบสอบถามครบตาม
จำนวนที่ต้องการ เก็บแบบสอบถามคืนได้ ร้อยละ 100

3.4.3 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยค่าความถี่ และร้อยละ

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบภาวะผู้นำด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5.3 วิเคราะห์ข้อมูลงานประกันคุณภาพการศึกษาด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

3.5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยวิเคราะห์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ทำงาน โดยวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการแปลความหมาย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลและตัวแปรต่างๆ ค่าสถิติที่ใช้ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้แทนตัวแปรดังกล่าวในการนำเสนอผลการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่ามัธยฐานเลขคณิต
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
X	แทน	ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
X_1	แทน	ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

X_2	แทน	ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
X_3	แทน	ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
X_4	แทน	ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล
Y	แทน	งานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก
Y_1	แทน	งานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
Y_2	แทน	งานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
Y_3	แทน	งานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
Y_4	แทน	งานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
Y_5	แทน	งานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา
Y_6	แทน	งานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กด้านการพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ทำงาน โดยวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ และร้อยละ โดยแสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงาน

ข้อมูล	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	38	21.72
	หญิง	137	78.28
	รวม	175	100
2. ระดับการศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี	128	73.14
	ปริญญาโท	47	26.86
	ปริญญาเอก	0	0
	รวม	175	175
3. ประสบการณ์ในการทำงาน	0-5 ปี	75	42.85
	6-10 ปี	21	12.03
	11-15 ปี	5	2.85
	16-20 ปี	12	6.85
	21 ปี ขึ้นไป	62	35.42
	รวม	175	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 175 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 78.28 ระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี 128 คน คิดเป็นร้อยละ 73.14 และประสบการณ์ในการทำงาน 0-5 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 42.85

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการแปลความหมาย

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำแบบมีส่วนร่วม
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1
โดยภาพรวม

ผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 175		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.11	0.68	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	4.11	0.69	มาก
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.09	0.62	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.03	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	4.09	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.09,
S.D.=0.62) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
(\bar{X} =4.11, S.D.=0.68) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (\bar{X} =4.03,
S.D.=0.76)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำแบบมีส่วนร่วม
ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และ สาเหตุของปัญหา ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	4.07	0.72	มาก
2.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	4.11	0.73	มาก
3.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ของโรงเรียนตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่มครู	4.15	0.85	มาก
	รวม	4.11	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียนตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่มครู ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.85) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.73) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.72)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.13	0.81	มาก
2.	ครูสามารถใช้ทักษะและความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน	4.22	0.76	มาก
3.	ผู้บริหารลงมือปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู	3.97	0.97	มาก
	รวม	4.11	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูสามารถใช้ทักษะและความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.81) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.81) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารลงมือปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.69)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำแบบมีส่วนร่วม
ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน	3.95	0.79	มาก
2.	ครูมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น	4.11	0.84	มาก
รวม		4.03	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.79)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

ข้อ	งานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.10	0.70	มาก
2.	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.20	0.64	มาก
3.	การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.19	0.64	มาก
4.	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.17	0.62	มาก

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 โดยภาพรวม (ต่อ)

ข้อ	งานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
5.	การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา	4.22	0.58	มาก
6.	การพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา	4.12	0.60	มาก
	รวม	4.16	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.6 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.58) รองลงมาคือ การจัดทำแผน พัฒนาการศึกษาศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.64) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.70)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.06	0.74	มาก
2.	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ครอบคลุมสาระการเรียนรู้	4.14	0.84	มาก
3.	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน	3.98	0.77	มาก
4.	ผู้บริหารมีการกำหนดเอกลักษณ์ของโรงเรียน	4.19	0.80	มาก
	รวม	4.10	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.7 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ผู้บริหารมีการกำหนดเอกลักษณ์ของโรงเรียน ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.80) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนโดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.77)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนา	4.15	0.71	มาก
2.	ผู้บริหารกำหนดวิธีดำเนินงานที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์อ้างอิงได้ การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล	4.16	0.71	มาก
3.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง	4.27	0.76	มาก
4.	ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร	4.37	0.81	มาก
5.	ผู้บริหารกำหนดบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	4.07	0.68	มาก
6.	ผู้บริหารกำหนดการใช้งบประมาณ ทรัพยากร และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.16	0.80	มาก
รวม		4.20	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.8 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการจัดทำ

แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.81) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.76) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.68)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ข้อ	ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างการบริหาร การแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา	4.22	0.73	มาก
2.	ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา	4.25	0.72	มาก
3.	ผู้บริหารกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา กำกับติดตามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	4.19	0.71	มาก
4.	ผู้บริหารมีการจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบสะดวกในการนำไปใช้ มีข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน	4.09	0.73	มาก
รวม		4.19	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.9 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.72) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างการบริหาร การแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.73) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีการจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบสะดวกในการนำไปใช้ มีข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.73)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน การตรวจสอบโครงการ ในแผนปฏิบัติงาน การดำเนินตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของโรงเรียน	4.18	0.74	มาก
2.	ผู้บริหารกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละ โครงการชัดเจน	4.19	0.74	มาก
3.	ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และ รายงานผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	4.15	0.74	มาก
	รวม	4.17	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.10 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละ โครงการชัดเจน ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.74) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน การตรวจสอบโครงการในแผนปฏิบัติงาน การดำเนินตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.74)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อ	การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำรายงานประจำปีที่ระบุความสำเร็จตามที่เป้าหมายกำหนดในการพัฒนาแผนคุณภาพการศึกษา	4.16	0.68	มาก
2.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมจัดทำรายงานการประเมินตนเอง	4.18	0.60	มาก
3.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.31	0.65	มาก
	รวม	4.22	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.11 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.65) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.60) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำรายงานประจำปีที่ระบุความสำเร็จตามที่เป้าหมายกำหนดในการพัฒนาแผนคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.68)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา	n = 175		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.66	มาก
2.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการตรวจสอบ ติดตาม และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	4.12	0.76	มาก
3.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนประจำปี	4.09	0.76	มาก
4.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการรักษาสภาพผลการประกันคุณภาพการศึกษา และพัฒนาให้เป็นระบบ	4.16	0.72	มาก
5.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมนำผลที่ได้จากระบบประกันคุณภาพการศึกษามาวิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.09	0.70	มาก
รวม		4.12	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.12 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมการรักษาสภาพผลการประกันคุณภาพการศึกษา และพัฒนาให้เป็นระบบ ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.72) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.66) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนประจำปี ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.76)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X
Y ₁	.653**	.765**	.622**	.759**	.778**
Y ₂	.732**	.686**	.680**	.652**	.760**
Y ₃	.701**	.638**	.673**	.597**	.723**
Y ₄	.660**	.753**	.638**	.661**	.756**
Y ₅	.444**	.583**	.463**	.458**	.545**
Y ₆	.664**	.657**	.563**	.566**	.680**
Y	.724**	.757**	.684**	.694**	.795**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r_{xy}=0.795$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก รายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X₂) มีความสัมพันธ์มากที่สุด ($r=0.757$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X₁) ($r=0.724$) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X₃) มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($r=0.684$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

5.2 เพื่อศึกษาระดับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

5.3 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 175 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 78.28 ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี 128 คน คิดเป็นร้อยละ 73.14 และประสบการณ์ในการทำงาน 0-5 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 42.85

5.1.2 ระดับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

5.1.3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

5.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า คู่ที่มีความ

สัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

5.2 อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 มีการนำมาอภิปราย ดังนี้

5.2.1 ผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในแต่ละด้าน จากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนบุคลากรที่น้อย รวมทั้งประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในงานแต่ละด้านของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายของแต่ละคนมีความแตกต่างกันเกี่ยวกับภาระงานต่างๆ ที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกๆ คนในองค์กร ในการบริหารงานตั้งแต่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไอรินทร์ คอนแฮม (2556) ได้วิจัยพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา เพ็ชรนอก (2555) ได้วิจัยการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.2 งานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีกระบวนการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่มีการปรับปรุง และพัฒนาต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพเป็นภารกิจที่สำคัญที่โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องดำเนินการ

ให้ตอบสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีสาระบัญญัติที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและที่สำคัญเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตามที่กำหนดในหมวด 6 ตั้งแต่มาตรา 47-51 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาสรุปได้ว่า มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษา และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษารวมทั้งผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น และมาตรา 51 กล่าวว่า ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) ซึ่งการประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี และให้ถือว่า

การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการศึกษาที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการรายงานผลการประกันคุณภาพภายในทุกปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเผยแพร่ให้สาธารณชนได้ทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเศษฐ์ วายูวรรณนะ (2553) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ โสวัณน์ วัลย์ศรี (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน และสอดคล้องกับ เนตรรุ่ง อยู่เจริญ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

5.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียนตัดสินใจ โดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่มครูให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้บริหารลงมือปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ใจโปร่ง (2550) ได้ศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตาก พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สุพีร์ พวงวราพันธ์ (2551) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงาน

ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ วาสนา บุระพา (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน และให้ครูมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

5.3.1.2 งานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนครอบคลุมสาระการเรียนรู้ และการกำหนดเอกลักษณ์ของโรงเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และคุณลักษณะแบบภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: อรุณสภา
ลาดพร้าว.
- กมลวรรณ รอดจ่าย. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขนาดเล็ก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- กัญญา เพ็ชรนอก. (2552). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยาเขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์).
- กุลนิษฐ์ ฐัญญู. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล. (2553). การพัฒนารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ
การสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาการสอน
คณิตศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ขวัญตา เกื้อกูลรัฐ. (2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาด
กลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เฉลา ประเสริฐสังข์. (2555). ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี).
- ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง. (2553). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของเครือข่ายความร่วมมือทาง
วิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ฐปกร ทนโนนแดง. (2560). การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนบนเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). ภาวะผู้นำ ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐชนันท์ ชวนดี. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ดวงใจ บุญหล้า. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำกับความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ดาราร บึงราษฎร์. (2555). การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ทองใบ สุธาจารี. (2550). ภาวะผู้นำและการจูงใจ (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทิตนา แจมมณี. (2551). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิด ทองอาจ. (2553). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พวงพร แซ่คู. (2555). กระบวนการจัดการเรียนรู้และครูผู้สอนภาษาจีนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- มยุรา ศรีสมุทร. (2555). การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของ ผู้บริหารและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธิษารัตน์ นันทะธรรม. (2550). ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายปางสา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- นภสินธุ์ อินมะดัน. (2555). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วย การเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมคลองอีสานเขียว โรงเรียนบ้านหนองม่วง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2552). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- เนตรรุ่ง อยู่เจริญ. (2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- นิรมล พันศรี. (2558). แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด).
- เบญจมาศ บัวรุ่ง. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาของบุคลากรโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ องค์กรมหาชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ประภาพรธรรม เถิงวงศ. (2550). การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พนมพร พิระพิทยมงคล. (2552). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพ ภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- พิเชษฐ วายูวรรณะ. (2550). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- รจนา มากชุมแสง. (2556). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เรียม สุขกล้า. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผล
กับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วสุธา ปะบุตร. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- วาสนา บุระพา. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด
ปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- วันเพ็ญ พรหมการ. (2555). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพ
ภายนอกของโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอ
เวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงราย).
- วิไลวรรณ จันน้ำใส. (2555). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). บริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศศิวิมล สุขทนารักษ์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะ
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ศิริพงษ์ ชูจันทร์. (2556). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมยศ รัชไธอินทร์. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับ
วุฒิภาวะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). ระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ:
คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 1. (2559). ทิศทางการพัฒนาการศึกษา.
สระบุรี: สำนักงานฯ.
- สายทอง ประยูรคำ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู
เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- โสวัฒน์ วลัยศรี. (2552). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- เสนห์ จุ้ยโต. (2552). วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ผู้นำยุคใหม่. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช).
- สุพัฒน์ พรหมวัง. (2554). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สุวิมล ใจโปร่ง. (2550). แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตาก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช).
- สุดา ญาณทัสนาวิชย์. (2550). พฤติกรรมกรณีเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ
ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมุกดาหาร).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อลงกรณ์ ชอบชิน. (2556). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ).
- อัจฉรา วีรฤทธิ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1-3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- อดุลย์ สนั่นเอื้องเม็งไธสง. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : การวิเคราะห์โมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ไอรินทร์ คอนแฮม. (2556). พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ).
- Abrams, M. E. (1996). **Validation of Blumberg's Test Factors: An Exploration of the Extent of Teacher Willingness to Innovate.** (M.Ed. Thesis, Northern Arizona University, U.S.A).
- Bugg, Kent Andrew. (2001). **Quality Assurance and Improvement Planning in Illinois High Schools.** Dissertation Abstracts International. 61(11): 4330-A,
- Campbell, Randal F; Edmund M. Bridges, and Raphael O. Nystrand. (1997). **Introduction to Education Administration.** Boston: Allyn and Bacon.
- Cohen & Uphoff. (1980). **Effective Behavior in Organizations.** New York: Richard D. Irwin.
- Darft, Richard L. (1990). **Leadership Theory and Practice.** The Dryden Press.
- Davies, Ivor K. (1978). **Prologue: Education Technology: Archetypes, Paradigms, and Models. In Contribution to an Education Technology.** Volume 2. Edit by J.Hartley and I. K. Davies (Eds). London: Kogan Page.
- Dubrin, J. Andrew. (1998). **Leadership Research Finding, Practice, and Skill.** [n.p.]: Houghton Mifflin.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Elliott, J. (1991). **Research for Educational Change**. Philadelphia: Open University Press.
- Fiedler, Fred E. (1967). **A theory of Leadership Effectiveness**. New York: McGraw-Hill.
- Hersey, Paul and Blandchard, Kenneth H. (1982). **Management of Organization Behavior : Utilizing Human Resources** (4th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research Activities. **Educational and Psychological Measurement**.
- Glickman, C., D. (1981). **Developmental Supervision : Alternative Practices for Helping Teacher Improve Instruction**. Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill.
- Hoitash, R., C. (2002). **Development and Initial Implementation of a Quality Assurance Plan for on Organization that Manage Group Homes for Individuals with Development Disabilities**. (Ph.D.Thesis, School of Rutger, The State University of New Jersey, U.S.A).
- Hoy, Wayne K., & Cecil G., Miskel. (1991). **Educational Administration Theory Research and Practice** (4th ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Kenneth, Hass B., & Herry Q., Parker. (1955). **Preparation and use of Audio-Visual Aids**. New York: Prentice-Hall.
- Mott, Paul E. 1972. **The characteristic of efficient organizations**. New York: Harper & Row.
- Schank, Patricia Schofield. (1985). **An Integrated Program for Effectiveness Organization Change Within a School District Involving Staff, Student, and Citizen Participation**. Dissertation Abstracts International, 46(6): 1473-A; May.
- Yukl, Gary.(1998). **Leadership in Organization** (4th ed.). [n.p.]: Prentice-Hall.
- Zamuto, Raymond F., and Arthur, G. Bedcian. (1982). **Organization: Theory and Design**. New York: State University of New York Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน
ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องลักษณะ บุญธรรม อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ อาจารย์ประจำสาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ดร.ลินัฐญา กุญชรินทร์ อาจารย์ประจำสาขาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา ภาควิชาการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. ดร.สายพิน สีหรัักษ์ อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน
ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่องานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

คำชี้แจง แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยฉบับนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

จึงขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามของท่านจะใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น และจะนำเสนอในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงาน และสถานภาพทางราชการของท่านแต่อย่างใด ผลการตอบแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวลัดดาวัลย์ สมตน

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในเครื่องหมาย เกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง หน้าที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานของท่าน

1. เพศ

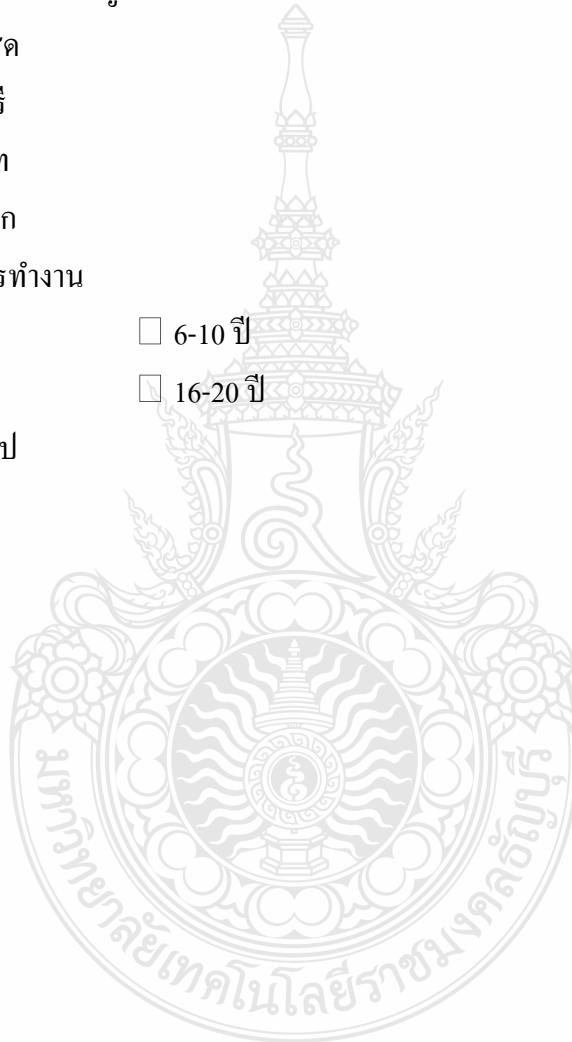
ชาย หญิง

2. ระดับการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

0-5 ปี 6-10 ปี
 11-15 ปี 16-20 ปี
 21 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ที่พิจารณาว่าผู้บริหาร
ของท่านแสดงภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลง

(5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด)

ข้อ		ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม						
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา					
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย					
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียนตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่มครู					
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ						
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
5	ครูสามารถใช้ทักษะและความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน					
6	ผู้บริหารลงมือปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู					
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์						
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ เพื่อผลประโยชน์กับโรงเรียน					
8	ครูมีส่วนร่วมในการนำการปฏิบัติงานนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานความเท่าเทียมกัน					
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล						
9	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน					
10	ครูมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น					

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ที่พิจารณาว่าผู้บริหาร
ของท่านแสดงการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา

(5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด)

ข้อ		ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
11	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
12	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ครอบคลุมสาระการเรียนรู้					
13	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน					
14	ผู้บริหารมีการกำหนดเอกลักษณ์ของโรงเรียน					
การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา						
15	ผู้บริหารมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น ของโรงเรียน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและ ความสำเร็จของการพัฒนา					
16	ผู้บริหารกำหนดวิธีดำเนินงานที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์อ้างอิงได้ การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล					
17	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง					
18	ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร					
19	ผู้บริหารกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง					
20	ผู้บริหารกำหนดการใช้งบประมาณ ทรัพยากร และจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปี					

ข้อ		ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ						
21	ผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างการบริหาร การแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา					
22	ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา					
23	ผู้บริหารกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา กำกับติดตามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา					
24	ผู้บริหารมีการจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบสะดวกในการนำไปใช้ มีข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน					
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
25	ผู้บริหารมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน การตรวจสอบโครงการในแผนปฏิบัติงาน การดำเนินตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
26	ผู้บริหารกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละโครงการชัดเจน					
27	ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ					
การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา						
28	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำรายงานประจำปีที่ระบุความสำเร็จตามที่เป้าหมายกำหนดในการพัฒนาแผนคุณภาพการศึกษา					
29	ผู้บริหารมีการส่งเสริมจัดทำรายงานการประเมินตนเอง					
30	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					

ข้อ		ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
การพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา						
31	ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
32	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการตรวจสอบ ติดตาม และพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ					
33	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูล ในการจัดทำแผนประจำปี					
34	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการรักษาสภาพผลการประกันคุณภาพ การศึกษา และพัฒนาให้เป็นระบบ					
35	ผู้บริหารมีการส่งเสริมนำผลที่ได้จากระบบประกันคุณภาพ การศึกษามาวิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา					

ภาคผนวก ก

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ข้อ		คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่						สรุป
		1	2	3	4	5	IOC	
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3	3. ประสบการณ์ในการทำงาน ☐ 0-5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ 21 ปี ขึ้นไป	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ		คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						สรุป
		คนที่						
		1	2	3	4	5	IOC	
ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม								
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ								
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียน ตัดสินใจโดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่มครู	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ								
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
5	ครูสามารถใช้ทักษะและความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารลงมือปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์								
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ เพื่อผลประโยชน์กับโรงเรียน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
8	ครูมีส่วนร่วมในการนำการปฏิบัติงานนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานความเท่าเทียมกัน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ		คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						สรุป
		คนที่						
		1	2	3	4	5	IOC	
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล								
9	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
10	ครูมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การประกันคุณภาพการศึกษา								
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา								
11	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนครอบคลุมสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
13	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้
14	ผู้บริหารมีการกำหนดเอกลักษณ์ของโรงเรียน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา								
15	ผู้บริหารมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ		คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						สรุป
		คนที่						
		1	2	3	4	5	IOC	
16	ผู้บริหารกำหนดวิธีดำเนินงานที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์อ้างอิงได้ การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
17	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
18	ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
19	ผู้บริหารกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
20	ผู้บริหารกำหนดการใช้งบประมาณทรัพยากร และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ								
21	ผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างการบริหาร การแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
22	ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
23	ผู้บริหารกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา กำกับ ติดตามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ		คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						สรุป
		1	2	3	4	5	IOC	
24	ผู้บริหารมีการจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบ สะดวกในการนำไปใช้ มีข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา								
25	ผู้บริหารมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน การตรวจสอบ โครงการในแผนปฏิบัติงาน การดำเนินตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
26	ผู้บริหารกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละโครงการชัดเจน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
27	ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา								
28	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำ รายงานประจำปีที่ระบุความสำเร็จตามที่เป้าหมายกำหนดในการพัฒนาแผนคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
29	ผู้บริหารมีการส่งเสริมจัดทำรายงานการประเมินตนเอง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
30	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดทำ รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้

ชื่อ		คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						สรุป
		คนที่						
		1	2	3	4	5	IOC	
การพัฒนาคุณภาพงานประกันคุณภาพการศึกษา								
31	ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
32	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการตรวจสอบติดตาม และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
33	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนประจำปี	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
34	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการรักษาสภาพผลการประกันคุณภาพการศึกษา และพัฒนาให้เป็นระบบ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
35	ผู้บริหารมีการส่งเสริมนำผลที่ได้จากระบบประกันคุณภาพการศึกษามาวิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวลัดดาวัลย์ สมตน
วัน เดือน ปีเกิด	2 สิงหาคม พ.ศ.2533
ที่อยู่	หมู่ 1 บ้านพระยาทต ตำบลพระยาทต อำเภอเสนาไห้ จังหวัดสระบุรี 18160
การศึกษา	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สาขา วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
การทำงาน	พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน
อีเมลล์	ลaddawan_s@mail.rmutt.ac.th

